

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

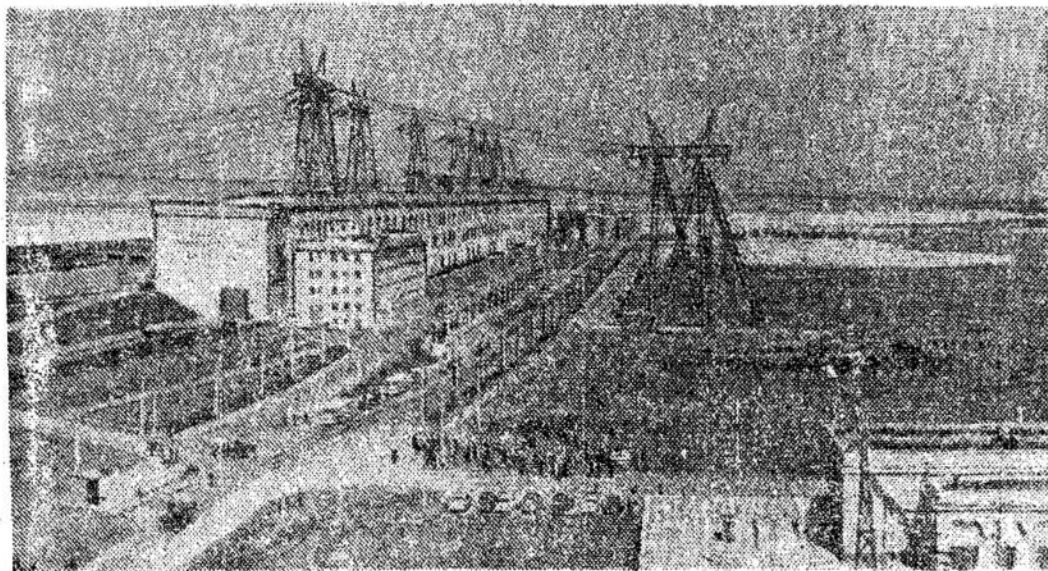
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 6

Penktadienis, Vasario (February) 10, 1961, Toronto, Ontario

META I XXX

Bendras vaizdas V. I. Lenino vardo hidroelektrinės stoties ant Volgos Kuibiševo srityje. Tai didžiausia hidroelektrinė visame pasaulyje, kokios iki šiol buvo pastatytos, įskaitant ir Jungtinių Valstijų hidroelektrines.

Kanados Darbininkų Kongresas Ragina Vyriausybę Neįvesti Kanadon II Bombų

OTTAWA. — Kanados Darbininkų Kongresas, kuriam priklauso virš 1,000,000 Kanados unijistų, per savo prezidentą Claude Jodoin, įteikė vyriausybei savo reikalavimus praėjusią savaitę. Kongresas reikalavo, kad vyriausybė atkreiptų daugiau atydos į bedarbių padėtį, taipgi ragino, kad Kanada neįsileistų nuklinių ginklų, pripažintų Kiniją ir remtų jos priėmimą į Jungtines Tautas.

Net 19 iš 24 ministrų da-

Tarybų Lietuvoje Yra 145,000 Komjaunuolių

Sausio 29 dieną Tarybų Lietuvos Komunistinė Jaunimo Sąjunga minėjo 42-ras metines sukaktuves. Ji buvo įkurta 1919 metais, sausio 29, Vilniuje. Dabar ši organizacija turi 145,000 narių.

Komjaunimas Lietuvoje vaidina nepaprastai didelį vaidmenį. Jis stovi priešakyje moksle, darbe ir kituose užsiėmimuose. Jie sudaro komunistines brigadas kolūkiuose, fabrikuose ir rodo pavyzdį visiems, kaip reikia mylėti mokslą, darbą, kultūrą ir už vis labiausiai savo tėvynę.

Jaunesnio amžiaus priklauso prie Lietuvos Pionierių organizacijos, kuri dar skaitlingesnė.

Jodoin taipgi ragino Kanados vyriausybę peržiūrėti visą apsigynimo politiką, ypač savo įsipareigojimus NATO ir NORAD blokams.

Darbo ministras Michael Starr atsėvė, kad vyriausybė atliko viską, ką ji gali. Dabar, girdi, reikia, kad pramonininkai ir unijos savo atliktų. Jie turį surasti būdus, kaip pagyvinti gamybą.

Tarp kitko, Jodoin kaltino vyriausybę už neatmetimą Newfoundlando vyriausybės priešunijinio įstatymo, už atėmimą gelžkeliečiams teisių streikuoti ir sumušimą darbininkų ir biznierių į vieną vietą.

Pasėkos šio KDK memorandumo buvo tos, kad kitą dieną parlamente įvyko dideli debatai. Liberalų atstovas Martin primetė vyriausybei, kad ji bando nedarbo problemą suversti ant darbininkų ir biznierių pečių. Jis priminė konservatams, ką jie kalbėjo laike rinkiminės kampanijos.

Veik tuo pačiu laiku buvo paskelbta, kad Ontarijos au-

toritetai pakelia pašalpą bedarbiams 15 procentų.

Kongreso memorandumas, prie kitko, reikalavo geresnio socialio užtikrinimo, pavyzdžiui, didesnės senatvės pensijos, pradant anksčiau mokėti, ir t. t.

Brazilija Atidavė Laivą Savininkams

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos vyriausybė davė politinę prieglaudą kapitoniui Galvao ir jo draugams, kurie buvo paėmę laivą Santa Maria, bet laivą sugrąžino savininkams, Kolonialei Kompanijai.

Galvao nusiskundė, kad Brazilijos vyriausybė suvydė juos. Jis manęs, kad Brazilijos vyriausybė leis jam pasi-laikyti laivą ir pasiėmus kuro ir maisto išplaukti į jūras.

Bet laivo paėmimas išgarsino po visą pasaulį, kad yra daug portugalų, kurie veda kovą prieš diktatorių Salazarą.

Ugandoj, Afrikoje, portugalų kolonijoje, buvo pasireiškęs vietinių žmonių sukilimas. Per susikirtimus eilė asmenų buvo užmušta.

TORONTO. — Massey-Ferguson Ltd. praneša, kad ji parduoda Kinijai 400 traktorių.

Kinija Perka Kanadoj Grūdų už \$60,000,000

OTTAWA. — Agrikultūros ministras Alvin Hamilton pranešė, kad Kinija perka Kanadoje grūdų už \$60,000,000. Už juos moka grynais pinigais — doleriais.

Kinija perka Kanadoje 28,000,000 bušelių kviečių ir 12,133,000 bušelių miežių.

Kanados eksportas į Kiniją auga kasmet. 1957 metais buvo eksportuota Kinijon prekių už \$2,000,000, o per-

nai jau už \$20,000,000. Ši-ros met bus eksportuota dar daugiau.

Kinija moka už Kanados grūdus pilną kainą, kokia yra priimta pasaulinė rinkoj.

„Kiniečiai nekalbėjo apie dovanas“, pareiškė ministras. „Jie moka grynais pinigais. Jie yra savigarbūs žmonės“.

Pastebėtina tas, kad apie tai buvo pranešta Washingtonui. Bet ministras manęs, kad Washingtonas neprotestuos.

Tarybų Sąjunga taipgi perkasi Kanadoje keletą milijonų bušelių kviečių.

Ministras pareiškė, kad vyriausybė neapsistos vietoje. Ji ieškosianti rinkų ir toliau naujose šalyse, tai yra, šalyse, su kuriomis Kanados prekyba buvo labai maža.

Ministras, atsakydamas į CCF atstovo raginimą stengtis parduoti bent 300,000,000 bušelių šiais metais, pareiškė, kad jis turi viltį parduoti daugiau, negu 300,000,000.

Nekurios bažnyčios ir organizacijos ragino vyriausybę duoti palengvinimus Kinijai, kadangi praėjusiais metais dideli plotai nukentėjo nuo sausros, bet Kinija matyti pašalpos neieško.

Importuoja Gazoliną Nors Užtenka Kanadoj

OTTAWA. — Vyriausybė pareikalavo, kad didžiosios tarptautinės gazolino kompanijos naudotų daugiau kanadiško gazolino. Ji nori, kad iki 1963 metų Kanadoj sunaudojamo gazolino būtų bent 45 procentai iš Kanados šaltinių. Jeigu kompanijos to nepadarys, tai busiųjų vedamas vamzdis iš Vakarų Kanados į Montrealą.

Nors Kanados gazolino šaltiniai išnaudojami vos pusiau, per metus iš JAV ir kitų šalių importuojama gazolino Kanadon už \$300,000,000 per metus.

Vyriausybė nori, kad daugiau Kanados gazolino būtų eksportuojama į Jungtines Valstijas.

SEATO Vadai Negali Susitarti dėl Laosos

VIENTIANE. — SEATO vadai atsidūrė didžiausiame krizyje. Vieni reikalauja griebtis ginkluotų jėgų, kad sumušus liaudiečius, o kiti atsisako.

Pavyzdžiui, Tailando ir Filipinų vadai nori, kad būtų panaudotos ginkluotos jėgos sutriuškinimui liaudies jėgų, kai tuo tarpu Britanijos ir kitų šalių vadai teigia, kad neapsimoka rizikuoti karu dėl Laosos.

SEATO vadovas, Tailando tautietis, taipgi atsisako palaikyti savo valdžios poziciją. Jis sako, kad SEATO negali kištis į Laosą, jeigu nėra įrodymo, kad kiniečiai komunistai dalyvauja liaudies jėgų pusėj. SEATO, sako jis, negali trukdyti Laosos žmonėms steigti komunistinę valdžią, jeigu jie nori tokios valdžios.

TARYBŲ SAJUNGA PALEIDO SPUTNIKĄ

MASKVA. — Tarybiniai mokslininkai paleido apie Žemę naują sputniką, sveriantį virš 7 tonų, neskaitant raketos, kuri išmetė jį į orbitą apie Žemę. (Amerikiečiai kiek anksčiau paleido 2 tonų „žvalgą“.)

Užsieniuose daromi visoki spėliojimai, bet Tass sako, kad sputnike tiktai elektroniniai instrumentai.

OTTAWA. — Gaisras čia sunaikino seną bažnyčią ir meno galeriją, padarydamas nuostolių už \$600,000.

Iš Kanados Gyvenimo

Toronto Daily Star kolumnistas Pierre Berton rašo, kad Toronte šimtai šeimynų gyvena beveik tik iš košės. Tūkstančiai negalį nusipirkti net gatvėkario tikieto ieškant darbo.

Daug vaikų negalį eiti į mokyklą, kadangi neturi tinkamų drabužių arba perdaug alkani.

Pašalpgavių eilėna atsiduria daugiausia tie, kurie pasiekė virš 45 metų amžių. Tokių niekas nenori samdyti.

Pavienio maksimum pašalpa esanti \$48.00 mėnesiui. Iš tos sumos jis turįs sumokėti \$40.00 tik už butą. Iš \$8.00 turi gyventi visą mėnesį.

Ontarijot pašalpgavių esą apie 50.000.

Ontarijos krikščioniški "mokslininkai" norėjo, kad Coroner's Act būtų pakeistas taip, kad įstatymais būtų pripažintas gydymas tikėjimu. Tačiau seimelio komitetas, tvarką pasiūlymus dėl įstatymų pakeitimo, atmetė jų reikalavimą.

Įstatymas reikalauja, kad visi mirimai, kurie paėjo iš priekšties ligų, kurios nebuvo autorizuotų gydytojų gydymas, būtų pranešti autoritetams.

Krikščioniški "mokslininkai" norėjo, kad prie gydytojų būtų pridėti ir tikybiniai "gydytojai", tai yra, gydą žmones tikėjimu, dvasiškai.

Kiek laiko atgal Maltone sudegė garažas su tam tikru skaičiumi sunkvežimių. Nustoliai buvo apskaičiuoti iki \$160,000. Po to už kiek laiko buvo įkaltinti trys buvę samdiniai, būk jie padegę garažą ir palieję gazolino, kad gaisras greičiau išsiplėstų.

Teisėjas surado, kad vienas iš jų virtęs liudininku, nieko konkretaus neįrodė.

Tuo tarpu tie žmonės daug prikentėjo visai nekaltai.

Kanados studentai susirado naują užsiėmimą — lovų stūmimą.

Pavyzdžiui, apie 30 Western Ontario universiteto studentų užsimojo stumti lovą iš Windsor'o iki Londono — 113 mylių.

Šį "didvyrišką" žygį suplanavo liberalų studentų klubas.

New Brunswicko studentai stūmė lovą iš Coldbrook'o į Frederictoną — 102 mylias.

Taipgi stūmė lovą Waterloo universiteto studentai — 70 mylių.

Lovai pritaिसomi ratukai, kad būtų lengviau stumti.

Kokia kam nauda iš to bus, sunku pasakyti. Daug

kam atrodo, kad studentams trūksta kokio vieno.

Toronto policija iškėlė kaltinimą studentams, kurie važinėja automobiliais.

Jie užsiima "drag" lenktynėmis kaimynystėj ir primėtą kiemus užkandžių liekanomis.

Apsigynimo ministras Douglas Harkens matyti nežino, ką užsienio reikalų ministras daro ar atbulai.

Užsienio reikalų ministras ponas Green labai prielankiai priėmė Moterų Balso atstoves. Moterų Balsas, moterų organizacija su 10,000 narių, veikia už nuklinį nusiginklavimą. Green pagyrė jų darbą.

Harkness kreipėsi į rezervistus, kad jie stotų kovon

prieš neutralistinę veiklą, prieš judėjimą atominiams ginklams uždrausti.

Net ir Globe and Mail sako, kad Harkness pamėgdžioja makartistus.

Kanadietis

Ar Kiškiai Bailūs?

Kiškis — bailumo simbolis. Tačiau ar iš tiesų jis toks bailus?

Ne kartą medžiotojai yra patyrę kiškio kojų jėgą, neatsargiai paėmę sužeistą kiškį už ausų. Neretai aštriais užpakalinių kojų nagais jie yra smarkiai apdraskę medžiotojus. Nemaža grobuonių paukščių tampa kiškių, ginančių savo gyvybę, aukomis. Kai kurie medžiotojai yra stebėję, kai kiškis, gindamasis nuo kilniojo erelio, krito ant nugaros ir sparddamasis stiprių užpakalinių kojų nagais mirtinai sužeidė sparnuotąjį grobuonį.

Kūdikiams Baldų Parodinis Išpardavimas Tiesiai iš Toronto Baldų Parodos Rinkos

Luksusiniai tvirti gardeliai su šlapumą nepraleidžiančiais pasterizuotais matrasėliais, nustatomais spyruokliais, dantuota trekele ir pritaikyta paklode.

Nauja žema kaina ..... \$27.95 komplektas

Reguliarė kaina \$37.95

Kūdikiams vežimėlis ..... \$22.95 ir daugiau

Chrominė aukšta kėdė ..... \$ 9.95 ir daugiau

Zaidimui gardelis ..... \$ 9.95 ir daugiau

Viskas dėl kūdikių žemiausiomis kainomis Toronte Veltui nuvežama — Patenkinanti garantija Mes kalbame jūsų kalba

BABY TOWN, 1189 Bloor St. W. kampas Brock Ave. I.E. 5-0133 — Atdara vakarais iki 9 val.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SESĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuvoj. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kaucija, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

JUBILIEJINĖ DAILES PARODA 1957. Gausiai iliustruotas, su T. Lietuvos dailininkų ir jų kūrinių paveikslais, katalogas. Knyga 380 puslapių. Knygyne Nr. 378.

SIRDIES RŪMAI. Algirdas Margeris. Romanas. Knyga 452 puslapių. Knygyne Nr. 379.

ŠIAURUOJU TAKELIU. K. B. Kraučiušas. Autobiografinis aprašymas. Knyga 180 psl. Knygyne Nr. 380

DRAUGAI IKI MIRTIES. J. Dovydaitis. Apsakymai. Knyga 100 puslapių. Knygyne Nr. 381.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Edvardas Zdanauškas. Aprašymas autoriaus pergyvenimų Ispanijos civiliame kare ir po jo Franko belaisvėj. Knyga 158 puslapių. Knygyne Nr. 382.

APYSAKOS. J. Gūrauskis. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 383.

UZDAVINYS. B. Dauguvietis. Keturių veikslių veikalas. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 384.

NAUJA VAGA. B. Dauguvietis. Septynių paveikslų pjesė. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 385.

LELIŲ TEATRAS. E. Svarcas. Pjesių rinkinys. Knyga 284 puslapių. Knygyne Nr. 386.

RUSŲ KLAUSIMAS. K. Simonovas. Trijų veikslių septynių paveikslų pjesė. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 387.

ATSIMINIMAI IR DABARTIS. L. Pruseika. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 388.

VELINES. A. Mickevičius. Poema, veikalai ir poezija. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 389.

ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI. Rojus Mizara. Romanas. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 390.

BERNARDO GAVELIO KLAI DA. Rojus Mizara. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 391.

IŠ ATSIMINIMŲ. Jonas Kaškaitis. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 392.

LIETUVA UGNYJE. Lietuvos rašytojų kūrinių apie Lietuvą vokiečių okupacijoj. Knyga 288 puslapių. Knygyne Nr. 393.

LIETUVIŲ DRAMATURGIJA. J. Lankutis. Kritikos eludai. Knyga 324 puslapių. Knygyne Nr. 394.

DRAMOS. Petras Vaičiūnas. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 395.

PRAHOS KASTONŲ PAUNKSNĖJE. K. Simonovas. Keturių veikslių penkių paveikslų drama. Knyga 142 puslapių. Knygyne Nr. 396.

EGZAMINAS. Antanas Bieliauskas. Keturių veikslių veikalas ir kelios dainos su A. Lopo muzika. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 397.

DŪMAI. Juozas Grušas. Keturių veikslių komedija. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 398.

BALTIEJI GLUOSNIAI. J. Avyžius. Keturių veikslių drama. Knyga 84 puslapių. Knygyne Nr. 399.

ZENTAS. Vincas Krevė. Scenos veikalai. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 400.

UZ TUOS, KURIE JŪROJE. B. Laurenevas. Keturių veikslių pjesė. Knyga 152 puslapių. Knygyne Nr. 401.

LIUBOV JAROVAJA. K. Trenevas. Penkių veikslių pjesė. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 402.

NEUZMIRŠTAMIEJI 1919-IEJI. V. Višnevskis. Scenos veikalas. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 403.

TARYBŲ LIETUVOJ

Pasitinkant Dujas

1962 metais į Kauną ateis iš Ukrainos dujos. Per metus miestas jų sunaudos šimtą dvylika milijonų kubinių metrų. Mieste jau dabar įtemptai ruošiamasi jas priimti.

Tarp Kauno ir Petrašiūnų, naujų statybų rajone, statybinkai tiesia dujotiekį. Ateinančiais metais jiems teks nutiesti apie dvidešimt kilometrų ilgio vamzdžių trasą. Čia bus pastatyta ir dujų paskirstymo stotis.

Padaugėję rūpesčių ir komunalinių gyvenamųjų namų statytojams. Visuose naujai statomuose namuose įtaisomi dujų paskirstymo įrenginiai. Jau 250 butų tokie įrenginiai įtaisyti. Be to, Žaliakalnyje yra daug namų, apšildomų krosnimis. Visus juos numatoma pritaikyti naudoti dujas.

Atėjus į miestą Ukrainos dujomis, atsiras ir nauja darbininkų profesija. Nemažas būrys kauniečių jau mokosi specialiuose kursuose Vilniuje ir Minske.

Prieš dvidešimt metų buvo paleistas Panevėžio cukraus fabrikas. Per tą laiką jis išaugo į kombinatą. Anksčiau fabrikas gamino nedidelį kiekį cukraus ir dirbdavo tik kelis mėnesius. Šiuo metu cukraus gamyba padidėjo keleriopai. Be to, išaugo didžiuliai dirbtuvių, sandėlių, išpaudų džiovyklos korpusai ir gyvenamieji namai.

Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto observatorija aprūpinama tobiliausia aparatūra, gaunama iš broliškųjų tarybinių respublikų.

Nuotraukoje: Vilniaus universiteto observatorijos mokslinis darbuotojas V. Jasevičius prie naujojo teleskopo.

Vertinga Kultūra

Labai vertingi yra vadina mieji tanidiniai augalai, turintieji daug nanino. Taninas — medžiaga, naudojama kai kurių apdirbimo pramonėje, gaminant dažus, rašalą ir pan.

Šiais metais Mokslų akademijos Botanikos institutas gavo gerus rezultatus aklimatizuojant Lietuvoje vieną iš tanidinių augalų — rauginį rūgtį. Instituto vaistinių ir techninių augalų bazėje rūgtis buvo auginamas 0,5 ha plote. Bandymai parodė, kad rauginis rūgtis auga ir vystosi mūsų sąlygomis geriau negu kitos vietinės žemės ūkio kultūros.

Rauginio rūgčio šaknys vidutiniškai turi iki 25 procentų aukštos kokybės tanidų, o taip pat apie 18-20 procentų krakmolo, kurį galima panaudoti kaip antrinę žaliavą spirito gamybai. Normaliomis agrotechnikos sąlygomis rauginis rūgtis duoda 15-20 tonų sausų šaknų derlių iš hektaro arba 3-4 tonas tanidų.

Jau šiais metais institutas perduoda Žemės ūkio ministerijai aklimatizuotos rauginio rūgčio sėklos užsėti devynių hektarų plotui.

Botanikos instituto bandymai šioje srityje labai vertingi, nes iki šiol tanidiniai augalai Lietuvoje nebuvo auginami.

Meno Propaguotojai

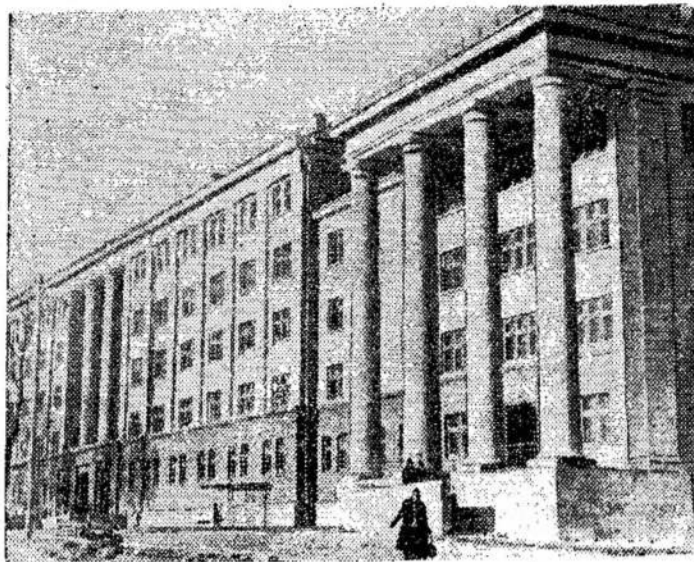
Kai Panevėžio vidurinės mokyklos mokytoja D. Dirkaitė su reikalais ruošėsi vykti į Vilnių, moksleiviai paprašė ją užsukti į Dailės institutą ir pakviesti studentus į Panevėžį su savo darbų parodėle.

Institute buvo nutarta: vyks A. Toleikis, L. Petkevičius, L. Tuleikis ir V. Jucys.

Praėjusią vasarą dvi kilnojamosios studentų darbų parodėlės apkelavo penkiolika Lietuvos rajonų.

Mūsuose yra ne viena pastovi studentų darbų paroda. Apie penkiasdešimt eksponatų yra Mažeikių krašto tyros muziejų, daugiau kaip dvidešimt penki — Pasvalio rajono "Istros" kolūkyje. Neseniai gausi paroda atidaryta Raseinių rajono Šiluvos vidurinėje mokykloje.

Instituto studentus kiekvieną šeštadienį galima sutikti Vilniaus universiteto Fizikos - matematikos fakultete. Būsimieji dailininkai padeda jauniems fizikams ir matematikams ugdyti estetinį skonį, ruošia įdomius pokalbius apie dailę, iliust-

Vilnius. Naujieji Pedagogams ruošti modernūs rūmai buvo atidaryti praeitais metais.

Tarptautines Parodas Įmonė ir Jos Žmonės

1960 metais daugelyje tarptautinių parodų buvo eksponuojama Tarybų Lietuvos gamyklų ir fabrių produkcija. Ateinančiais metais su mūsų respublikos gaminiais galės susipažinti dar daugiau šalių. Numatoma dalyvauti daugiau kaip dvidešimtyje tarptautinių parodų, kuriose bus eksponuojama daug naujų prekių.

Pirmiausia bus išsiųsti eksponatai į Kairą (Jungtinė Arabų Respublika) ir Leipcigą (VDR). Magnetolas "Neringa" numatyta eksponuoti parodose Paryžiuje ir Londone. Šiaulių gamyklos dviračius paaugliams — Kaire ir Leipcege. Daug įvairių Lietuvos pramonės gaminių bus eksponuojama Budapešte, Geteborge, Turine, Poznanėje, Kabule, Izmirė. Damaske, tarptautinėse mugėse Brno, Zagrebe ir kt.

Kolūkiečių Svečiai

Į šį vakarą susirinko apie šeši šimtai žmonių iš "Nemuno" kolūkio, Kidulių tarybinio ūkio ir gretimų gyvenviečių. Vakare dalyvavo Žemės ūkio akademijos moksliniai bendradarbiai prof. J. Petraitis, doc. V. Venskutonis, vyr. dėstytojas B. Grakauskas ir kiti. Svečiai papasakojo kolūkiečiams apie naują žemės ūkio literatūrą.

Vakaro metu buvo suruošta knygų mugė, kurioje parduota knygų 2,218 rb. sumai. Mokslininkai — knygų autoriai — pasirašinėjo autografus, kalbėjosi su kolūkiečiais, atsakinėjo į klausimus.

Linksmi ir kartu nudingai prabėgo vakaras kolūkyje. Juo visi liko patenkinti.

ruoja juos meno kūrinį re-produkcijomis, fononuotraukomis.

"Kauno kojinių fabrikas "Koton" ir jo žmonės" — taip pavadintas šios įmonės kolektyvo išleistas albumas. Nuotraukomis jame pasakojama, kaip keičiasi fabrikas, gerėja darbo sąlygos.

Viename pirmųjų puslapių matome bendrą fabriko pastatų vaizdą. Greta — fabriko sandėlių 1944 m. nuotrauka, vietoj senų laukų rikiuotėn stoja nauji pastatai su erdviomis, gerai įrengtomis patalpomis.

Daug vietos albume skiriama fabriko darbo veteranams parodyti. Plačiai pavaižduotas ir kultūrinis fabriko gyvenimas.

Iš Lietuvos į Šveicariją ir Vokietijos Federatyvinę Respubliką išsiųsta penkiolika tonų sūdytų grybų.

Artimiausiomis dienomis į Šveicariją ir VFR bus išsiųsta dar keturiasdešimt penkių tonų sūdytų grybų. Eksportui juos ruošia Kapsuko ir Vilniaus konservų fabrikai.

Dar besimokydama universitete, Lilija Kurkulytė svajojo apie kilnų mokslininko darbą, o įsikūrus Chemijos ir cheminės technologijos institutui, ji nedvejodama pasiryžo tapti mokslo darbuotoja. Ji ėmėsi spręsti vieną problemą: medžio atliekų panaudojimą odų pra-

Naujuose Kultūros Namuose

Raižių tarybiname ūkyje atidaryti nauji kultūros namai. Į jų atidarymo iškilmes susirinko tarybinio ūkio darbininkai, aplinkinių kolūkių kolūkiečiai, atvyko svečiai iš Alytaus.

Skleidžiasi uždanga, ir salės skliautais nuvilnija svajinga merginų sutartinė. Pasirodo deklamuotojai, skamba kupletai. Pertraukėlės — intermedijos. Tai koncertuoja tarybinio ūkio savi-veiklininkai.

Naujuose kultūros namuose įrengta 300 vietų salė su didele scena, kambariai savi-veiklininkams. Tarybinio ūkio darbuotojai ir Naujų metų balių surengė kultūros namuose.

Gastrolės Užsienyje

Tarybų Lietuvos liaudies artistas J. Stasiūnas du mėnesius svečiavosi Kinijoje. Koncertuose, kurie įvyko Pekine, Šanchajuje, Uchane ir kituose miestuose, J. Stasiūnas atliko lietuvių liaudies dainą "Už jūrelių, už marelių", harmonizuotą P. Olekos, J. Tallat-Kelpšos "Zaliojoj lankelėj", "Ei, bernytė", Sakalo ariją iš A. Račiūno operos "Martytė" ir kt.

Su Tarybų Sąjungos artistų grupe Jungtinėje Arabų Respublikoje, Libijoje ir Čekoslovakijoje gastroliavo vilniečiai baletu solistai Č. Zebrauskas ir L. Aškėlaviciūtė. Kaire, Tripolyje, Pragoje ir kituose miestuose vilniečiai supažindino žiurovus su J. Juzeliūno baletu "Ant marių kranto" ištraukomis.

monėje. Ištisus metus Lilija tyrinėjo medžio atliekų chemines sudėtis ir priėjo išvados, kad atliekose esančių rauginių medžiagų visiškai pakanka išrauginti odoms.

Nuotraukoj: jaunoji mokslininkė Lilija Kurkulytė.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

DAR APIE SLĒPTUVES

Praėjusią savaitę Kanados televizija pravedė diskusijas slėptuvių nuo radioaktyvių dulkių statymo klausimu. Diskusijose dalyvavo civilinio apsigynimo viršininkai, mokslininkai ir paprasti žmonės. Ir koks gi išpūdis gavosi iš tų diskusijų?

Mokslininkai, kurie geriau supranta nuklinių bombų pajėgumą, aišku, nurodinėjo, kad apsigynimo nuo nuklinių bombų nėra. Civilinio apsigynimo viršininkai, suprantama, gynė slėptuvių naudingumą. Apie mokslininkų poziciją esate skaitę spaudoje, tad čia nėra reikalo daug kalbėti. Bet apie civilinio apsigynimo vadovų užimtą poziciją reikia pakalbėti.

Civilinio apsigynimo vadovai matyti galvoja, kad atominis karas, jeigu jis kils, truks vieną dieną ar vieną valandą. Žmogus, išbuvęs slėptuvėje savaitę ar kitą, gali išlysti iš urvo, kaip tas virginiškas kermis (ground hog) pavasarį, ir viskas bus tvarkoj. Kad gali būti numesta kita bomba, už kelių dienų ar ir kelių savaičių, jie visai negalvoja.

Mokslininkai sako, kad jeigu būtų numesta 20 megatonų bomba ant miesto, tai viskas būtų sutarpinta, o kas dar liktų, tai ugnis sunaikintų. Sprogimas sunaikintų deguonį, kuris taip reikalingas žmogui. Iš kur jo gausi slėptuvėje? O jeigu įsileisi radioaktyvių dulkių pilną orą, tai tau ir slėptuvėje nebus saugu.

Mokslininkas Pauling sako, kad atominiame kare gal būtų galima kaip nors išgelbėti apie 15,000,000 amerikiečių. Bet pusė jų vaikų gimtų nenormalūs. Atsistatymas trukėtų iki 100 metų. Kitas mokslininkas pareiškė, kad jis nenorėtų gyventi po atominio karo, jeigu ir liktų sveikas. Griuvėsiai, lavonai, sužeistieji — visa tai išvartų žmogų iš proto.

Ir štai, viso to akivaizdoje, daug žmonių kalba, kad atominis karas yra galimas. Ir jie siūlo statyti slėptuves su tokia šaltumu, kaip kad buvo kalbama apie slėptuves pirmo antrojo pasaulinio karo. Jeigu žmonės taip lengvai žiūri į atominį karą ir viršūnėse, tai tikrai yra didelės galimybės tokio karo. Žmonėms reikia rimčiau susirūpinti tuomi.

LIŪDNAS VAIZDAS

Prezidentas J. F. Kennedy, savo kalboje apie Amerikos padėtį, tarp kitą ko, pasakė:

"Mūsų problemos kritiškos. Potvinis neprielankus. Žinios bus dar bolgesnės, kol jos pagerės... Kiekvieną dieną kriziai dauginasi. Kasdien jų išsprendimas sunkėja. Kasdien mes artinamės prie didžiausio pavojaus valandos... Pirmą negu mano (keturių metų) laikas pasibaigs, mes turėsime iš naujo išbandyti, ar tauta, organizuota ir valdoma taip, kaip mūsų, gali išsilaikyti. Išvada jokių būdu nėra aiški".

Tai gana liūdnas vaizdas.

Amerikos ekonomija esanti prastoj padėtyje. Penki ir pusė milijono bedarbių, 25 milijonai amerikiečių gyvena substandartiniuose namuose. Ekonominis Amerikos augimas esąs mažiausias, lyginant su kitomis didelėmis šalimis.

Kitai sakant, ar galės Amerika, taip vadinamo "laisvo" užsiėmimo šalis, atsilaikyti lenktynėse su Tarybų Sąjunga, socialistine šalimi. Ar nepasivys Amerikos ir kiniečiai?

Prezidentas Kennedy rodo ryžtą daryti viską, kad pataisius padėtį. Bet ar duosis ji taisoma?

Pirmos dienos jo prezidentavimo rodo, kad jis bus taikingesnis prezidentas. Bet jis sako, kad jis stengsis dar labiau sutvirtinti militarinę galią. Tik tuomet bus galima susitarti su kitais. Bet tą darė ir Eisenhoweris. Tai reiškia ginklavimosi lenktynes.

Streikas Miškuose

Tarp akmeninių uolų, kalnų,
Tarp upių ir ežerų,
Amžiais tylėję plotai miškų —
Sukuryj griežtų kovų.

Čia užvirė kova griežčiausi, —
Kova už teises gyvent.
Vergai į būrius susitelkę
Šaukia: "Gana jau vergaut!"

"Gana gyviems pūti miškuose!
"Gana plėšikus penėt!
"Mes esam kovos sukuriuose,
"Šaukiame draugus prisidėt".

Ir rikiuojasi jų eilės:
Ir stoja minios pavergtų.
Idėja brolybės ir meilės
Pražydėjo tarpe jų.

Į tsreikų kovas išsilieję
Vergai grumias už būvį.
Nelaisvės grandys subarskėjo —
Ir sutrūkti jos turi!

Miškų Darbininkas

1-XI-34

Afrika -- Jos Žmonės ir Turtai

Afrika, Azija ir Europa sudaro "Senąjį pasaulį", nes šie trys kontinentai yra vienas prie kito, tik Gibraltarų sąsiauris, Bosforo ir Dardanelių pertakai ir Raudonoji jūra su Suez kanalu skiria juos.

Afrika — antrasis kontinentas pasaulyje savo dydžiu, nes ji užima 11,500,000 ketvirtainių mylių plotą, o gyventojų turi tik apie 260,000,000.

Gilioje senovėje žmonijos kultūra klestėjo Egipte. Viduriniuose ir Artimuose Rytuose, bet Afrikos centrinius ir pietinius plotus europiečiai sužinojo jau tik po Amerikos atradimo. Tų laikų mokslininkai ilgai bijojo plaukti Afrikos pakraščiais į pietus, nes manė, kad ten yra svieto pabaiga.

Tik prieš šimtą metų Europos didžiosios valstybės susiinteresavo Afrika ir ją pavertė į savo kolonijas. Prieš Antrąjį pasaulinį karą (1939-1945) Afrikoje kolonijų arba "globojamų" kraštų Francūzija turėjo 4,400,000 ketvirtainių mylių plotą; Britanija — 3,985,000; Belgija — 930,000 Portugalija — 790,000; Italija — 1,239,000; Ispanija — 135,000 ketvirtainių mylių. Afrikoje buvo nepriklausomos tik Egiptas ir Pietinės Afrikos Sąjunga, pirmasis anglų "globoje", o antrasis Dominijonas, ir nedidelė Liberija.

Afrikos Turtai

Geografiniai Afrika negalima apibūdinti straipsnio rėmuose, nes tai yra milžiniškas plotas su skirtingu klimatu, žmonėmis, augmenija, gyvūnija ir t. t. Pamatiniai Afrika dalinasi į šiaurinę ir Pietinę. Sacharos smėlio dykumos tęsiasi iš vaka-

rių į rytų pusę, nuo jų į pietus gyvena tamsios odos žmonės, o į šiaurę — baltos kilmės: arabai, maurai, druzai, armėnai, turkai ir kitokie. Skirtinga yra augmenija ir gyvūnija.

Afrikos gamtiniai turtai dar mažai pajudinti. Bet ir tai pasaulis iš Afrikos jau gauna 90 procentų deimantų ir kitokių brangakmenių, 87 procentus kobalto, 60 proc. uranumo, 40 proc. aukso, 30 proc. chromo, 30 proc. mangano, po 30 proc. vario ir skardos.

Afrikos plotuose gerai derą kviečiai, miežiai, kukurūzai, ryžiai, datulės, kavos grūdai, medvilnė, citrinų vaisiai ir daug kitokių javų ir vaisių.

Afrika iš visų pusių apsupta Atlanto, Indijos didžiųjų, Viduržemio ir Raudonosios jūros vandenų. Todėl jai galimas platus vandens susisiekimas su visu pasauliu. Afrikos upės ilgos, gilios ir vandeningos, dabar jos tarnauja pasiekimui Afrikos vidaus platumų, nes ten dar labai mažai yra gerų automobiliams vieškelių, o dar mažiau geležinkelių.

Afrika yra šiltas ir karštas kraštas — per vidurį eina Ekvatorius.

Apie žmones

Šiaurinė Afrika, Viduržemio jūros pakraščiai nuo gilios senovės buvo žinomi Europos žmonėms. Graikija ir Romos imperija turėjo ten savo valdą. Taigi to pamario gyventojai nepriklausomai juodos odos rasei.

Į pietus nuo Sacharos gyvena tamsios odos žmonės. Mūsų akimis žiūrint, visi jie yra negrai. Tikrumoje ten gyvena apie 200 skirtingų

juodos spalvos žmonių grupių.

Tie juodspalviai yra skirtingų tautų, turi savą kalbą, savus papročius, savo gyvenimą. Bantų tautinė giminė yra pati skaitlingiausia, nes ją sudaro apie 50 skirtingų grupių. Hamitų giminė yra 40 skirtingų grupių, libų — apie 40, hottentotų — 28, negrų — 20 ir pigmių (žemų žmonių) yra trys grupės.

Afrikos žmonės atsilikę, nes ganta jiems buvo labai gera. Šaltis jiems niekada negrūmojo. Bado jie nekenė, nes per apskritus metus auga visoki vaisiai ir kiti valgomieji dalykai. Miškai turtingi gyvūnija, ten buvo daug zeburų, dramblių, briedžių, stirnų, nosragių, vėšų, paukščių, nestokavo ir draskūnų — tigru, liūtų, leopardų, hienu.

Kol baltieji žmonės ten neįsiveržė, tai tenyškiai gyvenimo laukinių gyvenimu, bet vargo neturėjo. Tiesa, buvo šimtai visokių karaliukų, giminų ir tautų vadų, dažnai tie pešdavosi, versdavo žmones kariauti, bet Afrikos dideli plotai suteikė visiems vietos. Gyveno jie giminėmis tėvai ir vaikai daikte. Nežinojo didelio pasiskirstymo, visi valgė tą patį maistą.

Negrų Medžioklės

Nesigilinsim į istoriją, kaip prasidėjo negrų medžioklės ir jų vežimas į baltųjų vergiją. Bet tai buvo baisus įvykis žmonijos istorijoje. Amerikietis istorikas Wilbur F. Gordy "History of the United States" veikale rašo: "Pirmoji negrų vergų partija į Jungtines Valstijas buvo atvežta 1619 metais į Virginia koloniją... Po to negrus kimštinau gabeno į Ameriką ir vienu laivu atveždavo šimtus. Virginijoje jie buvo paroduodami vienas negras už arklio kainą".

Negrų kaip vergų į Ameriką tarp 1619 ir 1807 metų atvežė virš 400,000. Amerikietis H. M. Stanley tvirtino, kad ant kiekvieno negro, atvežto į Ameriką, 1,000 jų žūdavo laike gaudymų, pristatymo iš Afrikos gilumos į prielaukas, atvežimo laivais ir nuo bausių ligų. Jo ir Livingstone daviniai, milijonai negrų žuvo laike tų medžioklių.

(Laisvė)

MAISTO PERTEKLIUS

TORONTO. — Apskaičiuojama, kad Kanadoje yra sekantis maisto perteklius:

Kviečių — 500,000,000 bušelių; sviesto — 130,000,000 svarų; margarino — 4,283,000 svarų; mėsos — 38,000,000 svarų; obuolių — 4,827,000 bušelių; sušaldytų ir prezervuotų daržovių — 37,000,000 svarų; sušaldytos žuvies — 69,000,000 svarų.

Pastabos

Maisto ir vietos žemėje klausimas, nekuriems politikieriams visada atrodo aktualiu klausimu.

Toronto Daily Star, rūpinamasis apie ateitį, ar užteks visiems žmonėms žemėje vietos, nurodinėja, kaip sparčiai žmonės veisiasi.

Jis rašo, kad prieš 100 metų mūsų pasaulyje buvo pusantro bilijono gyventojų ir per tą laikotarpį priaugo dvigubai. Dabar yra trys bilijonai gyventojų. O už šimtmečio bus jau šeši bilijonai.

Taigi, ar sutilps ir išsimaltins tie visi žmonės?

Klausimas, iš tiesų, įdomus. Staras norėtų, kad liberalai pradėtų apie tai rūpintis dabar. Darytų atitinkamas provizijas.

Na, žinoma, tais rūpesčiais mes neužiimsime. Tačiau įdomu pagalvoti. Kaip šioji mūsų sistema sugebės juos visus aprūpinti darbu, jei dabar, esant per pus mažiau gyventojų, milijonai ir milijonai žmonių be darbo?

Taipgi, iškyla ir kitas klausimas: Kiek tada bus bedarbių, jei ši sistema nebus pakeista?

Dėl lenktynių tarp Tarybų Sąjungos ir Amerikos nemažai diskutuojama ir ant televizijos.

Amerikiečiai labai susirūpinę, kad Tarybų Sąjunga daugelyje atvejų juos pralenkia.

Antai, jie diskutuoja apie inžinierius. Komentatoriai nurodinėja, jog Tarybų Sąjunga turi daugiau inžinierių ir kas met jų daugiau išleidžia, negu Amerika.

Tačiau, štai kas svarbiausia. Visi Tarybų Sąjungos inžinieriai dirba savo srityj, savo profesijos darbu, tuo tarpu, kaj Amerikoje tik 65-70 nuošimčiai inžinierių dirba savo srityj.

Baisūs faktai! "Rusija" pralenkia Ameriką!

Komentatoriai nuogastauja. Na, ir kas daryti, kaip nepasiduoti?

Nesijuokit. Bet tie ponai daro išvadą, jog reikia daugiau duoti subsidijų Amerikos moksleiviams, kad daugiau jaunuolių galėtų baigti inžinerijos mokslus!

Ne kaip aprūpinti inžinierius darbu jie diskutuoja, bet kaip daugiau jų išleisti, kad "nepasidavus Rusijai".

Žiuri žmogus! tokius komentatorius ir galvoji, ar jie pakvaišę, ar tik komikai atlieka savo roles programoje.

Panelė Phyllis Clapperton (dešinėj), Montrealo modelistė, padeda prof. Jean Paul Vinay mokinti francūzų kalbos ant Kanados televizijos.

Prof. Vinay yra Montrealo universiteto kalbų departamento galva. Šioj nuotraukoj jie abu matomi per pamokas ant televizijos.

Ką Kiti Rašo

Portugalijoje nerimas

"Santa Maria" laivo incidentas nėra piratystė, neigi kelių dešimčių žmonių avantūrizmo žygis. Portugalijoje yra didelio nerimo. Vidurinė klasė, sakoma, labiau subruzd, negu darbo žmonės. Josios padėtis esanti labai prasta. Darbo žmonės ir sunkiose sąlygose vis tiek gali kovoti už savo būklę. Jie labiau vieningi, labiau suglausti kasdieniniame savo gyvenime. Vidurinė klasė kaip tik priešingai. Jos padėtis darosi nepakenčiama. Ji priversta stoti su darbo žmonėmis.

Sukilimas laive "Santa Maria" buvo dalis sąjūdžio Portugalijoje. Tuomi gal taisyta padaryti pradžią sukilimams ar bent siektasi padramatizuoti portugalų nepasitenkinimą Salazaro diktatūra.

Vienas dalykas tuo žygiu jau atsiektas. Salazaro diktatūra geriau paaiškėjo.

— Vilnis

Didelis skirtumas

Pirmomis valandomis prezidento Kennedy administracija pasirodė dideliai skirtinga nuo buvusios administracijos.

Ji nesigria, kad dabar mes geriausia gyvename.

"Pradėkim santykius iš naujo", ji sako Tarybų Sąjungai.

Ji įmasi nedarbo problema spręsti teigiamai, o ne nuginti.

O šitokiu tuščiu plepėjimu jie pridengia daug svarbių visuomeninių klausimų.

Tenka manyti, kad tai daroma tiksliai, nenorint reališkai paliesti tuos klausimus, kurie judina šios sistemos pagrindus.

Z. Janauskas

ti, jog tai nėra problema.

Maskvos laikraščiai rašo, jog milijonai amerikiečių pilni vilčių, kad JAV santykiai su TSRS bus pagerinti ir tuo sumažintas ir gal prašalintas karo pavojus.

Taika yra pats svarbiausias reikalas visai žmonijai dabar.

— V. Andrusis

Lai pasaulis bus be ginklų ir karų

Tokį šūkį šiandien yra iškėlę pasaulio komunistai. Po ta vėliava jie laimi daug žmonių. Taikus tautų ir žmonių sambūvis - sugyvenimas tampa giliausiu lūkesčiu visų padorių žmonių.

Ta praame mums pusėtinai patinka bostoniečio K. Mockaus kunigų marijonų dienraštij paskelbtoji "malda". Paminėjęs mūsų šalies vairo perėjimą į naujos vyriausybės rankas, jis sako:

Tikėkime ir melskime, kad jos darbai artintų mus prie Dievo tvarkos, prie viso pasaulio tautų laisvės ir bendro sugyvenimo.

Su "dievo tvarka" bėda tame, kad jos niekas niekur nėra matęs. Nė pats Mockus nė nebandė mums ją pavaizduoti. Todėl ja rūpintis mums netenka. Bet už viso pasaulio tautų laisvės ir bendrą sugyvenimą mes galvą guldome. Džiugu, kad nors vienas kunigų organo bendradarbis jau ragina tikinčiuosius už tai melstis.

Įdomu, tačiau, kad dar nė vienas lietuviškas kunigėlis iki šiol nėra pataręs niekam melstis už tautų laisvės ir bendrą sugyvenimą. Kunigai, kaip žinia, net praeikia tuos, kurie išdrįsta kalbėti apie bendrą sugyvenimą su lietuvių tauta. Jie pasmerkia kiekvieną pasisakymą už bet kokį bendradarbiavimą su

Lietuva. Mat, ji pasirinko socialistinį kelią į naują, laisvą ir šviesią ateitį.

Taigi, Mockaus patarimas melstis už tautų taikų sugyvenimą gali užrūstinti Chicago kunigų organo redaktorius.

— Laisvė.

Puolė dr. A. Margerį

Užpraeitos savaitės penktadienio naktį politiniai desperatai išdaužė "Vilnius" administracijos raštinės langus. Praėjusio penktadienio vakarą, atrodo, tie patys desperatai puolė Dr. Alg. Margerio ofisą.

Dr. Alg. Margerio ofisas (kabinetas) randasi antrame namo aukšte. Kadangi sunku pasiekti daužyti langus, tai užlipę laiptais aukštyn koridoriaus sienas aptepliojo įvairiausiais grąšinančiais šūkiais: Death to Dr. Margeris! Kill him!..

Pašaukta policija apžiūrėjo aplinkybes, kuriose desperatai darbavosi. Kuom tas viskas baigsis, sunku pasakyti.

Jeigu desperatai kerštauja laikraščiu "Vilniai", ne nuostabu. Jie jau seniai jai kerštauja. Bet dėlko jie kerštauja Dr. Alg. Margeriu, iš tikrųjų nuostabu.

Nejaugi jie kerštauja už tai, kad jis buvo nuvykęs į Tarybų Lietuvą ir sugrįžęs pasakoją teisybę, ką jis tenai matė? O gal jie bijo Dr. Alg. Margerio knygos, kurią jis rašo ir netrukus čia Amerikoje bus išleista?

— S. J. Jokubka

"Neužmiršime!"

Viena iš daugiau tuzino praeitais metais išleistų knygų Lietuvoje apie fašizmo siautėjimą — nuo gruodžio 17-osios 1926 iki pabaigai karo — užvardinta "NEUŽMIRŠIME"

Autorius pats pergyvenęs IX-to forto, Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo ir vokiečių koncentracijos stovyklos baisenybes, šurpia — ir labai vaizdžiai atpasakoja.

Kelių autorių kolektyvas parašė kitą knygą, taja pačia tema: "Hitlerinė okupacija Lietuvoje". Joje atidengiamą piktadarybės ne tik vokiškųjų nacių, bet ir lietuvių tautos išgamą.

Lietuvos "laisvintojams" tas nebus naujiena. Jie seniai žino ir pžįsta saviškius "partizanus", "egzistencialistus" ir panašius žudikus. Bet tikrai pravartu būtų pasiskaityti viršuje įvardintas knygas tiems, kurie aukoja "laisvinimo" raketieriam dolerius.

Paprašykite savo giminių Lietuvoje, kad prisistų jum sekamas knygas, arba bent nekurias:

"Neužmiršime", "Žmonės turi tai žinoti", "Hitlerinė o-

ŠYPSENOS

Pradėjo vėluotis

Susitiko ant kelio du fermeriai. Vienas iš jų nešėsi gaidį.

"Tai kur gi tu tempi tą gaidį?" klausia vienas.

"Pas laikrodininką".

"Ir ką gi jam laikrodininkas darys?"

"Jis pradėjo rytais vėluotis dviem valandom".

Daugiau nebegalims

"Tik pagalvokit, kiek jūs sutaupytumėte ant maisto", piršo pardavėjas, norėdamas parduoti šeimnininkei šaldytuvą. "Sutaupos išmokės šaldytuvą".

"Taip, aš žinau", atsakė šeimnininkė. "Bet mes dabar mokame už automobilių, kad sutaupius ant gatvėkarių. Taipgi mes mokame už skalbimo mašiną, kad sutaupius ant skalbimo. Taipgi mokame ir už namą, kad sutaupius nuomą. Daugiau taupyti mes jau neišgalime".

Jis apsidirbs

Motina turėjo eiti pas dantistą, bet negalėjo surasti, kas pabūtų prie vaiko. Galų gale pasikvietė 10 metų berniuką iš kaimyninio namo.

"Kaip tu manai, ar tu galėse susitvarkyti su mano Jonuku?" klausia moteris.

"Nebijok, ponias Jones. Aš galiu apdaužyti bilę vaiką šiame kvartale".

kupacija Lietuvoje". "Šiurpus Lietuvos istorijos puslapis", "Mirties fortuose", "Hitleriniai žudikai Kretingoje", "Hitlerininkų ir buržuazinių nacionalistų nusikaltimai Mažeikiuose", "Du keliai", "Pirčiupio tragedija".

Užtikrinu, ne vienas rasite ir "pažįstamų iš krajaus". Visur jie vadinami tikrais vardais. Nevienas jų gal gyvena jūsų kaimynystėje, atbėges į Ameriką su vilčia grįžti į "išlaisvintą Lietuvą".

— L. Jonikas

Kam priklauso ateitis

Praėjusį antradienį per televiziją Mike Wallace apklausinėjo kolumnistą Victor Riesel. Tas žmogus dabar visai aklas. Prieš keletą metų kažin koks piktadarys jam rūgštinti akis išdegino.

Seniau Riesel specializuodavosi ēdime organizuotų darbininkų.

Dabar jis išdėstė įdomią filosofiją. Jis nebegalės surasti nei būdų, nei priemonių komunizmui pastoti kelią. Niekas, o niekas nebegalės išgelbėti nė mūsų galingojo kapitalizmo.

(Pabaiga ant 9 pusl.)

Ispūdžiai Tėvynėje

J. Macevičius

(Tąsa)

“Pietų dar anksti, važiuosim į Gedimino pilį” sako vadoavas.

Kopiant į kalną pagalvojau, kad gerai, kad kelias pravesas įstrižai, aplink kalną. Jeigu tiesiai aukštyn, tai būtume turėję visom keturiom kapstyti. Aukštas ir status. Šiuo sykiu pilį apžiūrėjom tik iš lauko pusės. Sekamą dieną sugrįžus buvo labai įdomu. Žalgirio mūšiu atminti, buvo iškilmingai atidengtas paminklas — akmuo su užrašu: Žalgiris, 1410.

Po šios iškilmės čia pat Gedimino kalne ėjom apžiūrėti pilies vidaus. Pilis turi šešis ar septynis aukštus — kambarius, kurie paversti į muziejų. Lipdami aukštyn, kiekviename salone apžiūrėjom istorinius užrašus ir Gedimino lafkų kariškus pabūklus.

Galop atsідūrėm ant pat viršaus pilies, iš kur su pasigerėjimu žiūrėjom į didžią Vilniaus panoramą. Čia srauni Vilnelė banguoja gurguliuoja ir Vilija-Nėris tykia plaukia. O architektūrinis miesto grožis tiesiog žavi širdį. Viena žodžiu, graži gimtosios šalies sostinė — Vilnius.

Dabar buvo pietų laikas. Grįžom namo.

Šiuo tarpu atvyko draugai kanadiečiai ir amerikiečiai. Čia susipažinom ir visą laiką (išskyrus buvimą pas gimines), kur tik važiuvom ar ėjom, buvom visi kartu. O su viena kanadiete, jei būtų buvę daugiau laiko, būtume ir susipiršę... Labai gera dainininkė. Kanadiečiams už tai pavydžiu.

Sekamą dieną ryte, liepos 16, valdžia davė mums 4 liuosas dienas aplankyti savo gimines. Nepaisant kur kas važiuvom, lengvom mašinom išvežiojo mus pas pirmuosius gimines. O po tam, patys susiradom. Liepos 19 dieną vakare turėjom būti Kaune, viešbutyje Lietuva. Čia tikėjomės pabuvoti ilgiau, bet liepos 20 dieną gavom telegramą iš Vilniaus, kad šiandien 6 valandą vakaro būtume Vilniuje. Visi turėjome visą dieną apžiūrėjimui Kauno pramonės ir kultūrinių įstaigų. Aplankėm didžiulę ligoninę. Mus priėmė vyriausias ligoninės gydytojas. Gražiai paaiškino mums Lietuvos ligoninių sistemą. “Tarybų Lietuvoje”, sakė jis, “gydymas ir vaistai suteikiami veltui, nemokamai”.

Mes klausinėjom, kame dalykas, kad kai kurie Lietuvos žmonės rašo laiškuose užsieniui, kad neužtenka

vaistų, ir prašo prisiųsti vitamino B ir kitokių tablečių. Esą labai brangūs, negalima įpirkti Lietuvoje.

“Teisingai, rimtai sergantiems žmonėms vaistų neparoduodame”, atsakė gydytojas. “Vaistus duodame nemokamai. Aš esu tikras, kad nei vienas mūsų ligonis jokių vaistų iš užsienio neprašo. O tie, kurie prašo, tai yra dviejų rūšių žmonės: spekuliantai ir hipochondrai. Pirmieji, slaptai kelias iš užsienio gauna visokių ‘vitaminų’ tablečių ir parduodami už tabletes ima 5 rublius. Hipochondrai — patys sau įsikalba, įsivaizduoja, sakysim, kad jie turi vėžio ligą. Atėjęs pas gydytoją skundžiasi, kad jis turi vėžį. Gerai prityrę gydytojai išegzaminuoja žmogų, ištiria ir nei vėžio, nei kitokios ligos nesuranda. Žmogus sveikas, kaip sidabrinis varpas. Mes tuoj žinom jo ligą”.

Bet daugelis tokių “ligonių” netiki gydytojams. Jie maldauja, prašo gelbėti, duoti vaistų. Gydytojai duoda. Praeina dvi trys savaitės, bet niekas nepasikeičia. Tada žmogus sako, kad lietuviški vaistai beverčiai. O, kad angliški gavus. O spekuliantai tokios progos tik ir laukia. “Še, broliuk, angliški. Tik niekam nesakyk. Labai geri. Vartok 3 tabletes dieną per 7 dienas. Tik penki rubliai už tabletes. Viso tik 105 rubliai. Per mėnesį — 420 rublių”.

Atsisveikinę grįžom į viešbutį Lietuva. Dar turėjome apie tris valandas laiko dėl savęs. Ėjom, kur kas norėjom. Aš su broliu išėjau dar kartą pasidairyti Kauno mieste, kurio kiekviena gatvė man buvo žinoma. Perėję kelias gatves apsisistojom vienoj gražioj vietoj. Gražiai ištaisyti takai, šonuose trumpai apkarpyta veja, vešlūs klevai ir liepų medžiai, tarp kurių stovi išdidūs paminklai. Aplink užtvarta geležinių štankietų tvora. Viena šone didelis gražus pastatas, prie kurio stovi keletas senų patrankų. Visa tai man buvo nepažįstama, nežinojau, kurioj miesto vietoj esu. Broliui sakau, kad visuose miesto užkampiuose buvau, bet, kaip tai atsitiko, kad šitoj vietoj nebuvau.

“Tai čia ta pati vieta, kur buvo rinka”, sako brolis. “Būdavo pakvipusi silkėm, čibuliais ir česnakais, o viduryje buvo atvira išvietė, iš kurios sklido sugadintas oras”.

Prisipažįstu, nustebau. Pačiame viduryje miesto toks gražus pakeitimas.

Artėjo valanda atsisveikinimui su Kaunu. Viską susitvarkėm, kanadiečiai ir amerikiečiai, sėdom į autobusus ir išriedėjom linkui Kauno jūros.

Pirmu kartu mūsų gyvenime pamatėm Nemuno vagoj milžinišką elektrinę. Kaip gudriai Nemunas pažabotas! Pirmiausia šį įrengimą apžiūrėjom iš Kuano pusės. Prie pagrindinės cemento sienos atrodė lyg vulkanas verda. Net bangu žiūrėti. Didžiausį jautį prarytų ir vėl išspiautų. Bet visas tas jučėjimas vyksta be jokio gar-

so — tykia. Dabar įvedė mus į elektrinės vidų.

Čia keturi dideli generatoriai patylomis, bet smarkiai sukasi. Meisrai dirba apdailos darbus.

Puikus reginys: plati jūra čia pat, rodos prie kojų. Pažvelgus į kitą pusę, darosi baugu. Spėju, apie 70 pėdų kritimas žemyn. Elektrinės viršum perėjom į kitą Nemuno pusę, o sugrįžę toli ėjom cementiniu jūros krantu.

Visi žvilgsniais atsisveikinom su Nemunu ir jūra, elektrine ir Kaunu, sėdom į autobusus ir dainuodami patraukėm linkui Vilniaus.

(Bus daugiau)

Suvalkiečių Sukilimas

Nesenai teko išsikalbėti su vienu dipuku apie praeitų laikus Lietuvoje. Užkliuvo ir suvalkiečių maištas. Jis, pasirodo, daug žinąs, nes nuo sukilimo iki šiolai vis tuomi įdomavosi. Štai jo žinomi faktai ir išvedžiojimai.

Sukilimas buvo organizuotas vokiečių. Suvalkijos ūkininkai buvo beveik visi prasiškolinę valdžiai ir privačiai. (Ne vienas paklaus, iš kur jie berasdavo privatų pinigų, kuris jiems skolintų, jeigu visi buvo prasiškolinę. O pasirodo, kad tokių skolintojų buvo. P. A. P.)

Savu laiku Lietuvos laikraščiuose buvo užliarmuota, kad vokiečiai Lietuvos pusę supirkinėja ūkius, tuo norėdami palengva savo sienas pastūmėti į rytus neoficialiai, nes vėliau jau galima oficialiai pareikalauti tų žemių, kur gyvena vokiečiai. Jie turėjo savo specialius agentus iš vietinių Suvalkijos vokiečių parubežyje. Šių agentų tikslas buvo surasti visiškai prasiškolinus ūkininką ir jam paskolinti maldaujamą sumą. Žinoma, atėjęs nustatytam laikui, žmogelis neturi iš ko sumokėti, taip ir perima geraširdis kaimynas praskolintą ūkį. Bet tas vadinosi lėtu (lengvam) būdu.

Kad eitų didesniu mastu ūkių supirkinėjimas, buvo suorganizuotas maištas. Neva ūkininkų nepasitenkinimu valdžia (o valdžia lieka valdžia ir nenusileidžia). Tai po šitos maišties ūkių supirkinėjimą bus galima paspartinti.

Per išmėtytus lapelius buvo raginama nevežti pieno, grūdų, bekonių, kol nepakels kainų, o neklausantieji tų įspėjimų, maištininkų buvo padegami. Šitie lapeliai buvo spausdinami Vokietijoje. Štai vienas jų nešėjas gyvena Winnipege (Galinitis), kurs nesivaržydamas pasakoja: “Gaudavome pranešimą, kad tą ir tą naktį pereitumėm sieną į Eitkūnus ir ten bus

duotas bagažas. Mes žinojome, kas tame bagaže. Tai lapeliai. Sekančią naktį paskleisdavome po visą apylinkę”.

Užklaustas, ar žinojo, kam dirbo, jis šypsodamas atsakė: “O kas man durniui rūpėjo, bile viskas linksmai atrodė”.

Tai, vieni iš linksnumo, kiti iš nežinojimo, tretį iš nesuvaldymo padėjo vokiečiams vykdyti savo planus (Drang nach Osten).

Toliau pasakojo:

Vokietijoje tuoj po kapituliacijos apsigyvenęs lageryje Falingbostel. Vieną dieną užėjęs pagyvenęs žmogelis save pasivadinęs lietuviu. Sakė noris žinoti, ar negalima pas juos apsigyventi. Kaip girdėti, karas baigiasi, tai gal greit važiuosime į laisvą Lietuvą. Jis irgi sutikęs su spėliojimu ir pataręs atsikelti. Tas taip ir padaręs.

Vėliau jie susidraugavę. Pasirodė, kad jis esąs vokiečis iš Suvalkijos. Save vadinęs Jakeliu. Jakelis buvęs nuovados viršininkas Zaliaikalnyje ir turįs ūkį 10 ha Suvalkijoje. Nuo atvažiavimo Vokietijon dirbęs Falingbostelyje, butų skyriuj, kaip inspektorius. Paklaustas, kodėl metęs savo tarnybą ir einąs į neturingą lagerį, atsakęs, kad esąs gimęs ir augęs Lietuvoje, turėjęs tarnybą, susitaupęs kiek pinigų, esąs paskolines iki 30,000 litų Suvalkijos ūkininkams. Parodęs tvarkingai surištus vekselius viso už 30,000 litų. Sakęs, kai sugrįšią, tai tie žmonės jam atiduosią.

Jis pritaręs, bet buvęs aišku, kaip diena, kad per savo 10 metų viršininkavimą policijoje tų 30,000 litų nesutau-pysi. Greičiausiai jam buvę patarta vėl grįžti į Lietuvą ir tęsti apardytus planus.

Bet rusams pasiekus net Berlyną, viskas pasikeitė. Jakelis su savo vekseliais išsidangino į Angliją, lapelių skleidėjas ir dabar tebekar-toja: kas man durniui rūpi,

bile linksmai. O rašantis šias eilutes mano, kad šio laikraščio skaitytojams bus įdomu šitokių istorijų pasiskai-tyti.

Lietuvoje tada buvo mėginama viską suversti komunistams už suvalkiečių maištą, bet yra gryna nesąmonė. Visoki sukilimai ir maišteliai buvo diriguojami vokiečių. Ne vienas gal prisimenate spaudoje po karo buvo paskelbtas vokiečių užsienio ministerijoje rastas Heidriko rašytas laiškas, kuriame liepiama neduoti ginklų vienai voldemarininkų grupei, nes tai būtų bereikalingas kraujo liejimas. Ta grupė per daug buvo tautiška ir ne labai su vokiečiais norėjo skaitytis Lietuvos laikais. Heidrikis buvo Lietuvos aviacijos puskarininkis lakūnas, vokiečių agentas, turėjęs ryšių su pačia Vokietijos užsienio ministerija.

Tuomi baigė savo visiems įdomų pasakojimą.

“Parašiau Aš Pats”

Redakcijos pastaba: Netikslu vadinti Lietuvos valstiečių streiką sukilimu ar maištu. Taipgi pačiu pagrindu streiko klausimu buvo nepakeliamos valstiečių sąlygos. Tas faktas, kad lapeliai buvo spausdinami Vokietijoje, dar nepasako, kad vokiečiai jam vadovavo.

126 Laipsniai Šalčio

Pora savaitių atgal Maskva pranešė apie įvykį Vostok stotyje Antarktikėje, kurioje randasi 12 vyrų.

Stovyklos buveinė įrengta gerai, bet temperatūra nupuolė iki 126 laipsnių žemiau nulio pagal mūsų termometrą (F). Tai buvo rugpjūčio mėnesį. Tenaį tuo metu buvo pati žiema. Nuo tokio šalčio sugedo dyzelinis generatorius, kuris gamino šilumą stočiai. Tokiame šaltyje kūras sutirštėjęs ir nuo to spro-gęs motoras (varklis). Turėję atsarginį, bet buvęs per mažas, negalėjo duoti pakankamai šilumos.

Aišku, reikėjo imtis darbo, kad sutaisius. Mechanikai griebėsi virinimo darbo. Įpusėjęs darbu, išseko deguonis. Stotis Vostok atsідūrė kritiškam padėtin. Vienintelė viltis buvo, tai eiti virš mylios į tą vietą, kur 1959 metais rudenį iš orlaivio leidžiant su parašytu deguonies cilindris atsiliuosavo nuo parašito ir įsmigo į sniegą, 50 pėdų gylio. Vieta buvo gerai paženklinta, bet pasiek tu ją tokiame šaltyje?

Vyrai užsidedę virvinius degalus ir leidosi ieškoti deguonies cilindrio. Suradę vietą, pasistatė palapinę, užsikūrė ugnį iš skudurų, išmirkytų alyvoj, ir pradėjo kastis į sniegą. Ir štai, virvės

Laoso Verpetas

Kartu su visa Indokinijos pusiasalio teritorija Laosa 60 metų trypė prancūziški kolonizatoriai; antrojo pasaulinio karo metu ji buvo okupuota Japonijos militaristai; pasauliniam gaisrui pradžioje, grįžo prancūzai, primate visoms pusiasalio tautoms devynerius metus trukusį kolonijinį karą. Tik 1954 metais Ženevos konferencijoje Indokinijos klausimu Laosas buvo pripažintas suvereni kraštu, ir laosiečių tauta jau buvo besikelianti naujam gyvenimui.

Tačiau spartus Azijos tautų budimas ir vadavimas pokario metais anaipol neatitiko užjūrinį imperialistų lūkesčių, ir jie griebėsi nesiliaunančių provokacijų. Pietryčių Azijoje Vašingtonas svarbiausiu savo atakų objektu pasirinko Laosą. Kodėl? Šią "paslaptį" lengvai suprasime, pažvelgę į Azijos žemėlapi. Laoso teritorija Indokinijos pusiasalio viduriu ir yra toli įsikūsi į žemyno gilumą. Laosas ribojasi net su šešiomis šalimis. Dvi iš jų — Kambodža ir Birma — neutralios šalys, o neutralumą Vašingtonas laiko nedovanotina piktybe. Kitos dvi — liaudies Kinija ir liaudies Vietnamas — socialistinės respublikos, kurias Pentagonas norėtų sunaikinti. Pagaliau likusios dvi — Tailandas ir Pietų Vietnamas — Pentagono atamos punktai Pietryčių Azijoje. Kaip tik šiuos du savo placdarmus užjūriniai imperialistai norėtų per Laosą sujungti į vieną grandinę, kurioje Laosas būtų pavestas centre grandimi, kariniu bastionu šantažui ir ardomajai veiklai prieš neutralias ir socialistines šalis.

Laosas — sena karalystė. Monarchijos ramsčiai šalyje yra feodalai ir kiti didikai, kurie ligi šiol tebevaldo nemažus plotus. Šie sluoksniai, kaip ir patys karališkieji rūmai, niekada nesipriešino svetims šalims grobikams. Užtat liaudies masės — smulkieji žemdirbiai, pusininkai, proletarai — visada labai nekenkė svetims šalių plėšikų. O antrojo pasaulinio karo dienomis pakilo į ginkluotą kovą su jais. Tos kovos organizatorius ir vadovas buvo princas Sufanuvongas, kuris

galas jau rankose. Pakasėjus dar 8 pėdas buvo atrastas cilindris su deguonimi. Vyrai dar pavosi 30 valandų, bet išsikasė deguonį.

Skubotai sugrįžę su deguonimi, vyrai atidavė jį virintojams, kuriems sutaisė motorą ir stotis vėl gavo šilumą.

A. K.

ir šiandien vadovauja revoliucinėms Patet Lao pajėgoms.

Kai Laosą okupavo japoniškieji militaristai, Sufanuvongas nedelsdamas ėmė telkti pažangius inteligentus bei nepatenkintus okupantais vyriausybinių aparatų valdininkus kovai už tėvynės laisvę. Taip gimė Patriotų (dabar — Neo Lao Hak Sato) partija.

Išaušta istorinės 1945 m. rugpjūčio dienos. Tarybinė Armija, sutriuškinusi hitlerinį slibiną, stoja į kovą prieš antrąjį ašies narį — Japoniją. Artėjančios pergalės įkvėptos, į ginkluotą kovą prieš isibrovėlius stoja Indokinijos tautos. Patriotų partijos vadovaujami, sukyla visų Laoso provincijų centrų gyventojai. Šudaroma Laikinoji vyriausybė, kurioje vyriausiasis Sufanuvongas brolis Petsartas tampa ministru pirmininku, o Sufanuvongui patikimi užsienio reikalų ministro, gynybos ministro ir ginkluotųjų pajėgų vado postai. Iš kitų karališkosios šeimos narių revoliuciją remia ir princas Suvana Fuma. Jis paskiriamas viešųjų reikalų ministru. Karalius, bendradarbiavęs su japonais, paliekta sostą ir pripažįsta naują valdžią. Revoliucinė vyriausybė 1945 m. spalio 12 d. paskelbė visišką Laoso nepriklausomybę.

Krauju pasruvo Laoso žemė, kai prancūzų kareiviai ėmė ją negailestingai bombarduoti iš oro ir sausumos. Jėgos buvo nelygios, ir laosiečiai buvo įveikti. Sufanuvongą, mūšyje sunkiai sužeistą, draugai perkėlė per Mekongo upę į Tailando teritoriją, kur pasitraukė ir kiti Laikinosios vyriausybės nariai.

1950 metų vasarą Sufanuvongas grįžo į Laosą. Džiunglėse slaptomis susitiko visų šalių tautų atstovai ir sukūrė pagrindinį nacionalinį frontą — Neo Lao Itsalą — ir nelegalią vyriausybę. Sufanuvongas vieningai išrenkamas Fronto pirmininku ir Nacionalinio pasipriešinimo vyriausybės vadovu. Laose sukuriama ginkluota Patet Lao pajėgos, kurios stoja į atvirą kovą prieš prancūziškuosius grobikus, derindamos savo veiksmus su Vietnamo Liaudies armijos ir Kambodžos vadavimo dalinių smūgiais.

Kai Ženevos konferencijoje Indokinijos klausimu Laosas buvo pripažintas nepriklausomu, vicingu, suvereni kraštu, Patet Lao būriai savo noru atsitraukė iš dešimties pietinių bei centrinių krašto provincijų ir susitelkė dviejose šiaurinėse pro-

vincijose. Čia jie turėjo likti, kol bus sureguliuoti santykiai tarp karališkosios vyriausybės ir Patet Lao. Derybos tarp tuometinio karališkosios vyriausybės vadovo Suvanos Fumos ir Sufanuvongos būtų pasibaigusios sėkmingai, jei ne Vašingtono intrigos. Per savo agentus ir emisarus Vašingtonas ėmė visai trukdyti tas derybas, kurstyti neapykantą tikriems krašto patriotams.

Išiliepsnojo pilietinis karas. 1956 metais, grįžęs į premjero postą, Suvana Fuma atnaujino derybas su Patet Lao, o 1957 metais buvo sudaryta koalicinė vyriausybė, kurioje Sufanuvongui buvo suteiktas planavimo bei statybos ministro portfelis. Koalicinė vyriausybė paskelbė neutralumą savo užsienio politikos pagrindui, pripažino Patet Lao nariams ir jo šalininkams visas pilietines teises.

Santaika truko iki 1958 metų vidurio, kai dėl nesiliaunančių Vašingtono machinacijų Suvana Fuma vėl buvo priverstas atsistatydinti. Vėlesnieji Laoso vadovai, vykdydami reakcingą politiką, pasižovė teroru sutramdyti nacionalinės vienybės ir neutraliteto šalininkus. Koncentracijos stovykloje atsidūrė princas Sufanuvongas ir artimiausi jo kovos draugai.

Kapitono Kongo Le perversmas trenkė jankiams

14,531 Karas

Kanados Armijos Žurnalas (Canadian Army Journal) rašo, kad Norvegijos Mokslų Akademijos buvęs prezidentas, padedamas Anglijos, Egipto, Vokietijos ir Indijos istorikų, pagalba elektroninio skaičiuotojo (computer), apskaičiavo, kiek pasaulyje yra buvę karų ir kiek buvo užmušta žmonių.

Jie suradę, kad per praėjusius 5,560 metų taikos metų buvo tik 292 metai. Per tuos 5,560 metų buvę 14,531 karas, įskaitant ir mažuosius, kuriuose buvo užmušta 3,640,000,000 žmonių. Taigi, daug daugiau, negu kad dabar gyvena ant mūsų planetos.

Per tuos karus buvo sunaikinta turto tiek, kad šiandien jį pardavus už auksą būtų galima mūsų planetą apjuosti auksiniu diržu 154 kilometrų pločio ir 10 metrų storio.

Per praėjusius 2,610 metų buvo 1,656 ginklavimosi lenktynės, iš kurių tik 16 pasibaigė be karo.

Dabar, išvysčius tokias atomines bombas, kurių viena prilijgsta 20 milijonų tonų dinamito, žmonija gali susinaikinti per vieną dieną.

kaip perkūnas iš giedro dangaus. Tai savaime suprantama. Jis tarnavo kolonijinėje prancūzų kariuomenėje, gilino savo karines žinias Jungtinėse Valstijose, kur jam buvo skiepijama, kad didžiau sia grėsmė Laosui esąs "komunizmo skverbimasis", ir kad doleriai brangesni už Tėvynę. Kongo Le gaudavo didelę algą, dalyvaudavo kautynėse su Patet Lao.

Kai amerikiečiai ir jų agentai atsipeikėjo, jie ėmė guostis: "Kongo Le — jauniklis be politinių pažiūrų, atsitiktinė, niekam neatstovaujanti figūra"; "Kongo Le — izoliuotas reiškinys politinėje arenoje, iš kurios jis netrukus išnyks" ir t. t. Tačiau įvykiai, išsivystę po rugpjūčio 9 d. perversmo, sugriovė tuos tikinimus. Kongo Le paskelbė savo programą, kurios teiginiai — nacionalinė santaika, neutralumas, nepriklausomybė ir draugystė su visais kraštais — visiškai atitinka karščiausius visų šalių patriotų troškimus. Šie teiginiai tapo naujos vyriausybės vidaus bei užsienio politikos pagrindai. Kongo Le perversmą parėmė beveik visa Laoso armija. Perversmui nepritarė tik generolas Puma Nosavanas — ištikimas jankių tarnas. Tačiau šalies viduje jis nerado jokios atramos, ir maištą prieš naująją vyriausybę organizavo Tailando teritorijoje. Pentagonas jį aprūpino haubicomis, minosvaidžiais, tankais, šarvuočiais, kariniais bei transportiniais lėktuvais, traleriais. Už dolerius nusamdė jam galvažudžių gaujas Tailande, Pietų Vietname, Taivanyje, Filipinuose ir pačiose Jungtinėse Valstijose. Vašingtonas parinko ir apsišaukėlių vyriausybės vadeivą — išdaviką princą Buną Umą, kurį anglų laikraštis "Deilij meil" šitaip charakterizavo: "Nevykėlis, rąjūnas, girtuoklis ir mergininkas".

Kovos ugnyje stiprėja patriotinių krašto jėgų vienybė. Priešą drauge triuškina Kongo Le vadovaujama teisingosios vyriausybės kariuomenė ir Patet Lao daliniai, didelę paramą patriotinėms pajėgoms teikia jaunimas, susitelkęs į partizanų būrius, ir šiaip krašto gyventojai. Visi tėvynės laisvės gynėjų smūgiai yra tokie triuškinantys, kad Laoso priešai ėmė ieškoti preteksto atvirai savo ginkluotųjų pajėgų agresijai prieš Laosą. Tokie kėsimai — labai pavojingi ne tik Laosui, bet ir visam Pietryčių Azijos rajonui, jie pavojingi taikai visame pasaulyje.

Pasaulio visuomenė griežčiausiai smerkia tiek masuojamą tiek ir atvirą agresiją prieš Laosą. Taikingosios tautos reikalauja ger-

Gražiai Paminėjo Tim Buck Gimtadienį

TORONTO. — Penktadienį, vasario 3 d., vienoj iš gražiausių Palladium salėj, įvyko Kanados Komunistų Partijos vado Tim Buck'o septyniasdešimto gimtadienio atžymėjimui banketas.

Tai buvo tikrai gražus ir visuomeniniai svarbus rengimas. Apie 700 darbininkų iš įvairių gyvenimo sričių kimština užpildė erdvią Palladium salę. Iš anksto neužsisakiusiems vietą bankete ir kiek vėliau atvykusiems teko apsisėdinti prie atgal, nes salė buvo perpildyta.

Visi, kuriems teko laimė patekti į rengimą, buvo gražiai sutikti ir pavaišinti skania vakariene.

Dar beužkandžiaujant programos vedėjas gražiai aptarė rengimo uždavinį ir Tim Bucko ir jo žmonos visuomeninį pasiukojimą dėl Kanados darbininkų klasės. Tim Buck savo brandaus gyvenimo 50 metų atidavęs Kanados darbininkų klasei kaip organizatorius, vadovas, kovotojas ir mokytojas. Jis 30 metų yra vadovavęs Kanados Komunistų Partijai, būdamas jos generaliniu sekretorium. Jis niekuomet nesu-svyravo marksistiniuose-leninistiniuose klausimuose.

Gimtadienio proga nepalikta ir neapdovanotas. Jis mažiausiai priėmė didžiąją dovaną dėl K.K. Partijos, tai 40 naujų narių gautų į Partiją Toronte ir kelis šimtus naujų skaitytojų dėl pažangios spaudos. Priedinės, dovanos pažangaus dailininko kūriny — paveikslas; raudonos rožės atžymincios jo metų skaičių vadovavimui K. K. Partijai ir keli istoriniai Kanados darbininkų judėjimo leidiniai.

Tim Buck savo kalboje padėkojęs už dovanas brandžiai aptarė K. K. Partijos reikšmę ir uždavinius vadovavimui Kanados darbininkų klasės kelyje ir kovoje už Socialistinę Kanadą.

Pajvairinimui parengimo buvo koncertinė programa, kuri daugumoje susidėjo iš liaudies ir revoliucinių dainų, kurias visa publika gražiai sudainavo.

Korespondentas

NEW YORK. — Gamta praėjusios savaitės gale suruošė baltą "blitzkriegą" ant New Yorko ir kitų rytinio pakraščio miestų. 17 colių sniego prikrito New Yorke.

ti laosiečių nepriklausomybę, neutralumą, nacionalinę vienybę ir teisę draugauti su visomis tautomis.

D. Levinas
(Tiesa)

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Teko patirti, kad Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Draugijos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 12, 2 valandą po piet, Vytauto klubo svetainėje. Nepamirškite dalyvauti.

E. Kaulakienė (buvusi Bačkauskienė) turėjo nelaimę — lipant iš autobuso buvo sunkiai sužeista. Randasi St. Elizabeth ligoninėje.

P. Kauzlauskas, kurio sveikata abelnai nėra stipri, pasakutiniu laiku dar sunkiau susirgo ir dabar randasi Royal Victoria ligoninėje.

Taipgi tik dabar teko sužinoti, kad P. Jokšys buvo sunkiai susirgęs ir gulėjo ligoninėje, ir tuo pačiu sykiu smagu girdėti, kad jo sveikata žymiai pagerėjo ir ligonis jau grįžęs iš ligoninės.

Sausio 31 dieną M. Miletics (Stratkauskaitės) tėvai suruošė "baby shower" partiją savo dukrai. Vaisės atsiuvo Bucharest svetainėje. Būsimoji motina apdovanovertingomis dovanomis.

Dr. W. Green ir Dr. C. S. Keefer nuo 1951 metų gydė 500 asmenų, sergančių nežinoma karštligė. Jie esą pa-

tyrę, kad ta liga apserga įdrėskus katei.

Jie suradę, kad katės nauose ir net plaukuose yra tos karštligės bakterijų.

Montrealo portestonų mokytojams algas pakėlė virš 8 procentų. Taipgi, pirmu kartu istorijoje, moterys gaus lygiai su vyrais.

Dabar mokytojų algos bus nuo \$2,700 iki \$8,600 į metus.

Katalikiškan bankan Case Populaire įėjęs kunigo rūbais apsirengęs plėšikas pareikalavo pinigų. Jis išsinešė net \$133,000.

Montrealo majoras Drapeau pralaimėjo kovą už prijungimą priemiesčių. Byla atidėta metam laiko. Bet jis gavo teisę veikti dėl požeminio traukinio pravedimo be priemiesčių sutikimo.

Jis tikrino, kad nebus specialių taksų ar mokesčių dėl požeminio traukinio pravedimo.

Jo pravedimas kainuosias \$300,000,000. Darbas bus pradėtas birželio mėnesį. Jis bus 14,7 mylios ilgio ir 50 pėdų po žeme.

Miesto valdybos narių algos pakeliamos. Dabar valdybos nariai gaus \$3,000, pil-dančiosios tarybos nariai gaus \$13,500. Pirmininkas

gaus \$17,000, o majoras — \$25,000.

J. P. Jacques dirbo restorane ir ėmė nedarbo apdraudą, bet buvo susektas ir nubaustas \$1,000 ir 400 dienų kalėjimo.

Provincialės policijos viršininkas J. Brunet įspėja, kad visi automobilių savininkai įsigytų naujus laisnius iki vasario 28.

Po vasario 28 dienos bus visi su senais laisniais baudžiami pagal įstatymus.

Kvebeko provincijoje nuėmus embargą ant margarino, susidarė pavojus 100,000 fermerių, kurie gamina sviestą.

Matote, margarinas kainuoja 32 centus svarui, o sviestas 70 centų.

Montrealo Star praneša, kad vienas kavaličius įlindęs pas vienuolės, kurios jau ruošėsi gulti. Vienuolės, pamatčiusios vyriškį, labai išsigandusios. Viena šokusi iš antro aukšto pro langą ir koją susilaužiusi. Kitos, tačiau, pakėlusios aliarmą ir kavaličius buvęs policijos areštuotas.

Kvebeko provincijoje norintieji greitai pralobti kas met per Blue Bonnet arklių lenktynes praleidžia \$100,000,000. Antra tiek išleidžia per Irish Sweepstake arklių lenktynes Airijoje.

Liberalų valdžia svarsto legalizavimą loterijų ligoninių finansavimui.

1960 metais ant Jacques Cartier tilto buvo surinkta virš \$1,000,000 daugiau, negu 1959 metais, kuomet rinkdavo tam tikslui pastatyti žmonės.

Montrealo vandentiekis, prie kurio dirba 900 darbininkų, iškošia 300,000,000 galionų vandens per parą.

Montrealas prielaukė modernizavimui išleis \$8,000,000. Pusė tos sumos bus išleista statymui jāvų elevatoriaus, kuriame tilps 5,500,000 bušelių.

B. K.

Minių penkių metų liūdną sukaktį nuo mirties

Juozas Semtonas
Mirusio vasario 9 d., 1956 metais

Penki metai prabėgo nuo mirties J. Smetonos, su kuriuo teko pergyventi daug vargingų dienų. Minių ir liūdžių netekęs gero idėjos draugo.

B. Kvietinskas

Montreal, Que.

Iš KLLD Kuopos Susirinkimo

MONTREAL. — Sausio 22 dieną čia įvyko Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Montrealo kuopos susirinkimas. Neturint savo salės ir bendrai nesant patogių sąlygų, kuopos susirinkimai nedažnai vyksta. Tur būt todėl į šį susirinkimą atsilankė gana gražus būrys narių.

Peržvelgus praėjusių metų kuopos veiklą, pasirodė, kad kuopa yra atlikusi daug gerų darbų kultūros ir apšvietimo srityje, gausiai parėmusi lietuvių išėivių pažangią spaudą. Jos vadovybė, su nuosirdžia visų progresyvių lietuvių parama, šiemet labai puikiai praveistas Liaudies Balso vaju Montrealo ir jo apylinkėse. Šale to, kuopa dar yra parėmusi Laisvę, Vilnį ir net urugvajiečių pažangių lietuvių laikraštį Darbą.

LB turinys

Diskusuojant sėkmingai pravestą vaju, buvo aptartas ir LB turinys. Bendrai paėmus, LB redakcijos užimta linija ir laikraščio turiniu susirinkimas išreiškė pilną pasitenkinimą. Tuom pat sy-

kiu, tiesa, buvo pastebėti ir nekurie trūkumai, kaip tai: stoka įvairumo, nepakankamai atsispindi Kanados lietuvių gyvenimas. Bet kartu pripažinta, kad yra daug ir mūsų pačių kaltės. Per mažai arba nieko nerašinėjame į spaudą. Visą esamę atidavę vienam mūsų kolonijos korespondentui, kartais net ir čia neparoddami užtektinai kooperacijos — neperduodami jam visų žinių iš lietuviško gyvenimo Montreale ir apylinkėse. Jis vienas, pelyndamasis duoną iš savo rankų darbo, kaip ir mes visi, dirbtuvėje, negali visų žinių surinkti ir jas aprašyti spaudoje. Reikia visų kooperacijos.

Buvo pastebėtas ir kitas dalykas ir susirinkimo išreikštas pageidavimas. Tai, kad Liaudies Balso redakcija kiek sumažintų laikraščio puslapiuose skilčių apysakų tasoms, o vietoje to talpintų daugiau mokslinių ir šiaip įvairių žinių, pav., iš Tarybų Lietuvos žurnalų, kaip Mokslas ir Gyvenimas, švyturys ir kt.

Diskusijos

J. Lesevičiui pasakius įžanginę kalbą, buvo gyvai apdiskutuoti ir šių dienų įvykiai. Tarp kitko, susirinkime buvo pakelta nuomonė ir rado didelio pritarimo, kad kuopa šauktų platesnį diskusinį susirinkimą, kuriame neimant bizniškų reikalų būtų galima daugiau laiko pašvęsti diskusijoms. Palikta valdybai priinamu laiku įgyvendinti.

Lietuviškos filmos

Susirinkime taipgi buvo pranešta linksma naujiena,

DOVANU SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su maionumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prasykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanu siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vic Stropus White Rose Service Station

Naujai atidaryta Service Station
Gazolinas ir automobilių taisymas.

Lietuviams 10% nuolaida už taisymus.
Esu baigęs automobilių taisymo mokyklą — reikalui esant galiu parodyti pažymėjimą.

Maloniai kviečiame užvažiuoti pas mus.

Viktoras Stropus — Teofilus Subačius
9000 Pie IX Blvd. RA. 1-2347

kad trumpoj ateityj ir Montreale bus parodytos lietuviškos filmos iš Tarybų Lietuvos. Dėja, tenka tvirtai pastebėti, kad, pagal Kvebeko provincijos įstatymus, tokias filmas gali rodyti organizacija, kuri pasirūpina filmų romu, tikslai savo nariams.

Kai tik bus viskas sutvarkyta, nariai bus painformuoti, kur ir kada lietuviškos filmos bus rodomos.

Važiavimas Tarybų Lietuvoje

Susirinkime buvo pakeltas klausimas organizavimo turistinės grupės į Tarybų Lietuvą ateinančią vasarą. Susirinkimas pasisakė už tai, kad reikėtų ir vėl suorganizuoti turistų grupę iš Montrealo arba kooperuojant su Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetu Toronte.

Dėja, čia irgi reikia pastebėti, kad KLLD nėra kokios nors agentūra ir todėl ji negali rūpintis visų Kanados lietuvių turistų važiavimu Tarybų Lietuvoje. Jie turėtų patys pasirūpinti. Jei rūpinasis draugija, aišku, ji turės užtektinai savo narių, kurie norės vykti tėvynėn.

KLLD Kuop. Koresp.

Jubiliejinis Balius Ir Vagystė

MONTREAL. — Vasario 4 d. Šv. Kazimiero bažnyčios salėje atsibuvo Šv. Onos pašalpinės draugijos jubiliejinis 50 metų gyvavimo balius. Žmonių buvo daug. Svarbiausiu kalbėtoju buvo kun. Bobinas, kuris per 30 metų klebonavimo, buvo glaudžiai susirišęs su šia draugija. Pažymėtina, kad kun. Bobinas iš klebono pareigų atleistas. Jo vieton pastatytas kun. Ašavičius.

Kalbėjo buvusi pirmininkė p. Gudauskienė, kuri ėjo tas pareigas 30 m., taipogi sekretorė Kalinauskienė, ėjus tas pareigas 17 metų. Nuo Sūnų ir Dukterų draugijos sveikino dr. jos pirmininkas A. Jonušas. Buvo suteiktas žodis ir p. Kardeliui, kuris labai apgailstavo, kad jo žmona negalėjo dalyvauti. (Didelis čia daiktas.)

Kunigui Bobinui ištiko ir kita nelaimė. Tą dieną prie bažnyčios pastatytą jo automobilį pavogė.

Dalyvis

Padėka

MONTREAL. — Tebūna leista viešai padėkoti mūsų geriamam draugui ir bičiuliui už taip netikėtai surengtą mums 20 metų vedybinių sukaktuvių staigmeną.

Todėl dar kartą širdingiausias ačiū visiems ir visoms rengėjams-joms ir vieš-

nioms ir svečiams už tokį skaitlingą atsilankymą, už suteiktus malonius jubiliejinis linkėjimus ir dovanas.

Visa tai pas mus pasiliks amžinai atminty!

Stanley ir Helen Virbalai

P. S. Ši padėka pavėluota grynai per LB bendradarbio kaltę. Ji buvo laiku priduta pasiuntimui, bet pasiliko užsimetusi ir pamiršta. Labai atsiprašau gerbiamus jubiliejančius už nemalonų įvykį.

J. L.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Fr. Balnys, Langton, Ont., lankėsi LB raštinėje, atsinaujino prenumeratą, paaukojo \$2.00 savitraščio paramai ir užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

B. Rosemountas, Montreal, atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$1.50.

R. Barauskas, Rochester, N. Y., prisiuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo P. J. Malinauskų \$2.00 aukų.

J. Lesevičius, Montreal,

prisiuntė naują prenumeratą, keletą atnaujintų ir \$6.00 surinkty aukų. Aukojo: Stasys \$5.00 ir J. Kuica \$1.00.

S. Kuisis, Islington, Ont., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$1.50.

A. Plečkaitis, Radway, Alta., atnaujino tris prenumeratas į Lietuvą ir paaukojo \$1.50.

C. R. Čikagietė, prisiuntė nuo Čikagos vajininkų \$10 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

J. Kriviskas, Montreal, \$6.00;

K. Songaila, Welland, Ont., \$2.00;

A. Zvirzdė, Richfield Springs, N. Y., \$1.50;

J. Rimšelis, Scarborough, Ont., \$2.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Padėka

Ryšium su mūsų 25-tomis vedybinio gyvenimo sukaktuvėmis, mes buvome pagerbti gausaus prietelių ir kaimynų būrio gražiam po-

būvyje ir apdovanoti vertingomis dovanomis. Negalėdami visiems asmeniškai padėkoti, šiuomi nuoširdžiai dėkojam visiems mus sveikinusiems, dalyvavusiems pobūvyje ir prisidėjusiems prie dovanų. Tokios gražios ir vertingos dovanos!

Mes esame labai dėkingi šio rengimo rengėjams, kurie daugiausia darbo ir rūpesčio turėjo.

Ačiū jums dar kartą. Mes neužmiršime jūsų visų nuosirdumo.

A. O. L. R. Galdikai

KĄ KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

Savo tą filosofiją jis grindžia labai protinga sąvoka. Girdi, devyniasdešimt procentų mūsų žmonių sudaro darbo žmonės. O Azijoje ir Afrikoje dar daug didesni procentai. Gi komunistai orientuojasi darbininkais. Darbininkams priklauso ateitis. Vadinas, ir komunistai priklauso ateitis! Tegū ir mūsų kapitalistai pradeda prie tos minties priprasti...

— A. Bimba

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.

Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informaciją, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

H. KORSAKIENE

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tęsa)

Petras, privėręs šio tylaus buto duris, skubiai leidžiasi šykščiai nušviestais laiptais žemyn ir bando įspėti mįslę: kuris gi profesorius Damijonaitis yra tikrasis? Ar tas, kuris, pats slėpdamasis nuo politikos už gryno mokslo mūrų, nepripažįsta jai teisės kištis į mokslą, ar tas, kuris, gindamas universitete paskutines demokratijos nuotrupas, vienas iš nedaugelio senate dar išdrįsta pasipriešinti įvairiems lietuviško fašizmo nešėjams ir kuris slapta dosniai aukoja Mopriui?

Daug dažniau Petras plumpina pas prijuočiančius į miesto pakraščius, kur nėra šaligatvių, kur vasarą tenka bristi per smėlynus ir dulkes, rudenį — per purvą, žiemą — per gilias pusnis.

Pačiame Tvirtovės alėjos gale gyvena pradedantis garsėti poetas.

Petras užėina pas jį per virtuvę — drėgną ir prirūkusią. Poeto žmona, dar beveik mergytė, Petrą pasitinka kaip laukiamą svečią:

— Pagaliau! O mes su Jonu jau ir pasigedom. Manėm, nebeužeisite pas mus! — Ji šluostosi į prijuostę įraudusias nuo skalbimo rankas ir vedasi Petrą į mažytį kambariuką, net mėlyną nuo palubėje kabančių dūmų.

Nuo staliuko palangėje pakyla poetas. Toks aukštas, sulysęs, įdubusia krūtinė.

Visi trys reikšmingai susižvalgo tarpusavyje, ir Petriui atrodo, kad štai šis žmogus pagaliau išstara kažką labai svarbaus. Abiem rankom poetas perbraukia išsitaršiusius plaukus ir atsiprašindamas nusišypso Petriui.

Jo žvilgsnyje karštligiška ugnis, jis sunkiai kosti, net krūtinė dunda kaip tuščias bosas.

— Bėda man su Jonu, — pasiskundžia poeto žmona. — Vis kosti. Gydytojas uždraudė jam rūkyti, o jis neklauso.

Prašančiomis akimis ji pažiūri į Petrą, lyg laukdama paramos.

Iš savo liesos piniginės poetas iškrapšto du litus smulkiais. Jo menkame biudžete, — iš honoraro, gaunamo už retai išspausdintą eilėraščių dar galutinai neužgniaužtoje pažangioje spaudoje, — tai didelė suma. Petras, slėpdamas gautus pinigus, kiekvieną kartą pajunta jų svorį.

Kai Petras negrįsta Žaliakalnio gatve brenda atgal, jį visą kelią lydi kankinantie

jausmas: laukiami, reikšmingi žodžiai, jau plazdėje lūpose, vėl lyg užspringę nesuskambėjo...

Ar besuskambės jie? O gal taip ir liks kažkur pakeičiui — nepasakyti?

Yra dar daug tokių butų — senamiestyje, šančiuose, Petrašiūnuose, Aleksote. Visi su kasdieniniais rūpesčiais, džiaugsmiais, viltimis ir abejonėmis. Butai — prijuočiančiųjų arba kaip dar juos vadina — "pakeičiųjų". Užsikūšęs užantin universiteto paskaitų užrašus, Petras pėsčiuoja iš Aleksoto į Žaliakalnį, iš Šančių — į senamiestį, rinkdamas "Raudonajai Pagalbai" savanorišką duoklę.

Tik po vidurnakčio Petras grįžo namo Jonavos gatve, nutįsusi žemu paneriu.

Žaliakalnis, užmerkęs akis, miegojo ant savo aukšto skardžio. Iš kairės sroveno juoda Neris. Aukštai, debesų properšose, virpėjo smulkios žvaigždės kaip neramūs gyvsidabrio lašukai, o verpetuojančioje upės srovėje rindinėjosi jų atspindžiai.

Iš nuovargio Petro kojos buvo sunkios kaip blukiai, bet krūtinę šildė pakilus jausmas.

Jau iš tolo jis išvydo namelį, prigludusį slaito papėdėje. Nykiaji tamsūs vienarūtiš langelis žiūrėjo upės pusėn.

Tačiau Petras žinojo: motina nemiega. Neatsitraukdama nuo lango, laukia jo, akis pražiūrėdama. Priėjęs arčiau, išskyrė sujudėjusį šešėlį ir išgirdo į priemenę atskubančius žingsnius:

— Petriuk! Taip vėlai!

Pasitikus sūnų, jos nerimas iš karto dinga, ir balse suvirpėjo džiaugsmas: grįžo pagaliau, sulaukė! Šį kartą dar sulaukė!

Ji nžinojo sūnaus kelių, bet motinos širdis jautė, kad ji supa pavojai. Ilgai jam nesugrįžtant, prislėgdavo bloga nuojauta, vaidendavosi užgriuvę negandai, kalėjimas...

Bet jam tik peržengus namų slenkstį, šie baisūs reginiai išnykdavo kaip sapnas. Jis grįžo, stovėjo čia pat sveikas ir gyvas, jos Petriukas, sūnus, neatplėšiama širdies dalis ir drauge toks nesuvokiamas, tolimas...

Įėjęs jis nusivilko pusplėčelį ir pakabino prie krosnies.

Motina uždegė žvakigalį ir sumerimusi nužvelgė sūnų: ištįsusių, siaurų pečių, su išsišovusiomis mentėmis.

Nebuvo pratusi sūnaus

kamantinėti, — jis mokyta, geriau žino, ką daro. Argi jos galvai suprasti? Nuskubėjo prie krosnelės, kur laikė jam šiltą vakarienę, ir tylomis atnešė ant stalo.

Viduje buvo karštai prikurta, dvelkė sumerkty žlugtu, nešvariomis pamuilėmis. Už išsikūšusios krosnies, žiūrėjančios nurūkusia kiauryme, ant plačios lovos, sukurtėjo tėvas:

— Naktibalda!

— Cit! Cit! — suramino jį motina. — Miegok, tėvai, miegok...

Tėvas nusikoikė ir dusdamas ilgai kosėjo. Piktai nusiukęs į sieną, užsitraukė ant galvos antklodę su kyšančiais iš skylių vatos kuokštais ir pamurmėjęs užknarkė.

Motina įpylė Petriui lėkštę šiltos kruopienės, pastūmė arčiau keptuvę patežusių bulvinių blynų ir pati prisėdo ant suolo krašto.

— Išalkai, Petriuk...

Storai atriekė jam duonos ir žvilgsniu lydėjo kiekvieną jo kąsnį, tartum drauge su juo malšindama ir savo alkį. Tai buvo jis vienintelis džiaugsmas — žiūrėti, kaip sūnus valgo. Žvakės liepsna metė ant sienų krūpsinčius abiejų šešėlius.

Prakauli, plokščios krūtinės, motina buvo tokio pat, kaip sūnus, kieto veido, tartum iš medžio išdrožtais bruozais. Lyg tos dievdarbų sopulingosios motinos, panariusios galvą virš vienatinio sūnaus ant rankų: lūpos skausmingai sučiauptos, akys baimingos.

Palinkęs prie lėkštės, Petras godžiai išrėbė kruopienę, dideliais kasniais suvalgė blynus. Bet rodėsi — nei matė, ką valgo, nei juto skoni. Jo mintys buvo užimtos kuo kitu.

— Gal dar kokį šlakelį pieno išgertum, Petriuk?

— Jei duosi...

Dėkingai pažiūrėjo į ją. Staiga kilo noras papasakoti motinai viską: kaip Aleksoto priemiestyje su kuopelė draugais spausdino slaptus lapelius, kaip rytoj juos iškaišios universiteto rūbinėje studentams į kišenes, kaip draugai džiaugėsi lapelio turiniu ir sakė: "Tai duosim garo žaliakapuriams! Net plunksnos jiems lėks!" O lapeliui tekstą sugalvojo ir parašė jis! Iš tikrųjų gerą parašė!

Petras nusuko akis, nepravėręs lūpų.

Motina atsiduso:

— Toks tu sulysęs, vaikeli...

— Nieko, mama, kai tik gerai išsimiegosiu...

Pakilo nuo stalo. Jo šešėlis nuslinko per sieną.

Priėjo prie savo staliuko. Tai buvo jo, jo vieno kambaras. Čia turėjo savo paties pasidirbtą lentynėlę kny-

gom, jų prikrauta buvo ir medinė skrynja po stalu. Petras mėgo knygas ir skaitė jas ligi išnaktų, tėvams sumigus lovoje už krosnies. Tai buvo jo teisė, išsikovota iš tėvo. Ką uždirbdavo spaustuvėje, atiduodavo motinai pragyvenimui, vieną kitą litą tepasilikdamas knygoms ir žibalui. Ir skaitė, palinkęs prie žibalinės, nes elektros į šį miestą pakraštį dar neskubėjo įvesti.

Ant staliuko rėmeliuose stovėjo Julius Janonis. Nuo sienos žvelgė Majakovskis ir kabojo iškirptas iš žurnalo Ketės Kolvic raizynas: darbininkė moteris glaudžia prie krūtinės kūdikį ir rūšiai šaukia: "Duonos!"

Knygos rūpestingai aplenktos glūdėjo lentynoje tvarkingomis eilėmis, stalas buvo užtiestas svarių popierių. "Jo kampas" šiame vargingame kambarėlyje net akį vėrė ir buvo neliečiama šventenybė. Netgi tėvas, kai šeštadieniais grįždavo iš katininės išgėręs ir, vaidui priešasties ieškodamas, kibdavo prie motinos, į tą sūnaus kampaną tesušnairuodavo: "Nepasidžiaugsi, mokytinij užsijauginusi!..."

Nežinia, į ką jis toks ir atsigimė? Iš mažumės linko į švarą ir mokslą, augo užgules knyga, nestiprus, saktum, ne prašėiokų vaikas.

Petras pavartė užrašus, žvilgtelėjo į paskaitų tvarkraščių, kabantį virš stalo.

Juto, kad šiandien nebepajėgs perskaityti nė puslapio. Akys, lyg graužų pripiltos, merkėsi, galva sviro kaip kaladė.

Grįžtelėjo į motiną, nes visą laiką jautė jos neramų žvilgsnį:

— Atsigultum, mama, tuoj ir aš...

Ilgai žiūrėjo į Janonį rėmeliuose. Į tą siaurapetį, švelnaus veido jaunuolį — biržietį... Jo vardą pasirinko savo slapyvardžiu, iš jo eilių, iš jo maištingos dvasios sėmėsi jėgų pasirinktam gyvenimo keliui ir kovai.

Krūtinėn užtelėjo pasidžiavimo jausmas. Nutvėręs nuo stalo tuščius kibirus, netikėtai žvaliai nubėgo prie upės: reikėjo motinai prisecenti kubilą vandens rydienes žlugtui.

Prieš užmiegant, kai mintys ėmė plaukti, persipindamos su svajonėmis, prieš jo akis pagaliau iškilo tas šviešus reginys, kuris per visą įtemptą dieną buvo šalimais: ir kai skaitė spaustuvėje kvepiančiais dažais korektūrų skiltis, ir kai lankėsi pas prijuočiančius, ir kai spausdino konspiratyviniame bute kovos lapelį...

Visą dieną jis ilgėjosi šios akimirkos prieš užmiegant, ji priklausė jam vienam.

Iš sąmonės gelmių iškilo Audrės vaizdas, užtemdes

visas kitas mintis. Ir buvo jis toks pilnakraujis, lyg stovėtų jį čia pat prie jo lovos: vėjo šiaušiami plaukai, pašurpęs kaklas ir pakeltos į jį laukiančios akys. Laukiančios... Jis tai pajuto aną vakarą, kai jie abu ėjo iš kino...

Daugiau nebeįtikinėjo savęs, kad "jiems nepakeliui", kad "jis su ja ne vieno lizdo paukščiai".

Įsibėgėjusi širdis, užtrenkdama visas abejones, dundėjo krūtinėje: bus, bus pakeičiui! Jis išplėš iš liogšiolinio gyvenimo ir nusives tuo keliu, kuriuo pats eina!

Jo krūtinėje augo nenumaldomas troškimas globoti ją, ginti nuo visų pavojų, vesti už rankos skardingomis gyvenimo perėjomis.

Sugnaužęs kumšius, Petras pajuto, kaip jame bręsta, visais raumenimis persiliedama, vyriška jėga.

Laimingas šypsniš nuslinko jo veidu, ir jis kietai užmigo.

—

Užsikvempusi skaitykloje ant knygos, Audrė staiga pajuto, kad kažkieno vidinė jėga verčia ją atsigręžti ir pažvelgti pro petį: už jos sėdėjo Petras ir įtemptu žvilgsniu žiūrėjo į ją.

Audrės širdis suplakė nerūtingais dūžiais ir apmirė. Susijauginusi ji pašoko ir išėjo iš skaityklos. Ant laiptų iš paskos jį išgirdo Petro žingsnius.

Jis užbėgo Audrei už akių ir sulaukė ją:

— Vis skaitykloje, vis mokslinatės!

— Dekadentinę poeziją skaitinėju! — atsikirto Audrė, gindamasi nuo jo pašalpos.

Tačiau jų akims susitikus, staigus Audrės sumišimas dinga, užleisdamas vietą netikėtam savo galios pajautimui: Petras neatšizūrėdamas žvelgė į ją, ir spindinti šypsena neatpažįstamai keitė jo veido išraišką.

Prašvito ir Audrė, tarsi apimta Petro nuostabaus spinduliavimu.

Koridoriuje įsijungė į studentų srautą, juodu nuėjo gyvai kalbėdamiesi ir nepastebėdami, kaip Audrės komiltonai ją varsto smerkiančiais žvilgsniais, o Petro vienminčiai palydi jį niūriu nepritarimu.

Tarsi be žodžių susitarę, jiedu pasuko į rūbinę. Abu apsilvė išėjo į gatvę ir pasuko į Vytauto parką.

Parkas buvo tuščias, seniai numetęs apdarą, apgaubtas sutemos. Lapai, nukloję laiptus ir takus, čiužėjo po kojomis. Vėjo judamos šakos raižė žemą padangę, grasinančią praplinti nesibaigiančiu rudens lietuimi. Pirmieji lašai jau užkrito Audrei ant skruosto.

Bet jie nėjo namo, nors ką

tik pagavęs linksmumas žingsnis po žingsnio ėmė blėsti. Abu juto, jog kalba ne apie tai, kas abiem opiausia. — Jų šneka vis dar sukosi apie paskaitas, profesorius, skaitytas knygas.

Parko gilumoje užsidegė žibintas, nušviesdamas vienišą suolėlį po belapiu klevu.

— Gal prisėsimė? — pasiūlė Petras ir pagalvojo: "Dabar užvesiu kalbą apie korporaciją ir pasijuoksiu iš tų "senjoriškų" kepurių.

Jis žinojo, kad pašaipta jam visados geriausiai pasitarnaudavo lemiamais momentais.

Tačiau atsėdus ant suoliuko, Petras staiga visu aštrumu pajuto skiriantį juos atstumą: greta sėdėjo korporantė, ir neapkenčiama žalia kepurė dengė jos šviesią galvą.

O juk vakar su kuopelės draugais jis spausdino atsisveikinimą prieš juos — tuos "žaliakepurius fašistus, patikimus režimo tarnus. Smetonos batlaižius, aršiausius priešus universiteto sienose".

Ūmai jį pagavo toks galtingas priešiško jausmas, jog net pristigo oro krūtinėje. Neapykanta geležiniais pirštais sugniauzė jam gerklę ir dusino.

Ne! Nėra tilto, kurį būtų galima permesti tarp tu nesutaikomų krantų, ant kurių stovėjo ji ir jis!

Valandėlę Petras svyravo: gal pakilti ir nė neatsigręžus nueiti sau šalin į nepersmelkiamą parko gelmę? ..

Petras iš padilbu pasižiūrėjo į Audrę: ji sėdėjo priešais smulkutė, visa nučiuškusė, pakėlusį aptriususią apykaklę. Iš po juodo kepurės snapelio į Petrą žiūrėjo vaikščiškai patiklios merginos akys.

Sirdis jam susispaudė krūtinėje: ne, jis nenaliks jos. Niekados! Ji ne priešas jam! Ne, šimta kartų ne! Kokia laimė sėdėti taip greta ant suoliuko ir žiūrėti į ją, ir justi ją šalia savęs...

Noras apglėbti merginą ir iš visų jėgų priglausti ją prie savęs apėmė ji taip nenugalimai, jog Petrus ėmė svaiginti galva. Tačiau drovumas sukaustė besitęsiančias rankas.

— Kodėl jūs tylite? — paklausė ji.

— Galvoju...

— Žinau, apie ką.

— Mokate spėti mintis?

— Mes kalbėjom apie Gorkį, ir jūs pasakėte...

— Pasakiau, kad jo "Motina" sukrėtė mano vidinio gyvenimo pamatus.

— Ir pagalvojote...

— Kad jūsų gyvenimo pamatai tai, tur būt, nepajudinami!

— Ir vėl jūs šaipotės iš manęs...

— Nepykite, tokia jau ma-

no savigina. — Jis atlaidžiai šyptelėjo. — Bet jeigu perkandote ją, man belieka tik nusiginkluoti.

Jis prasijuokė atviru juoku ir atsmakė nuo kaktos kepurę, leisdamas lietaus lašams drėkinti įkaitusią kaklą.

Staiga palinkęs į ją, Petras rimtai paklausė:

— Pasakykite, Audrė, kas riša jus su ta korporacija?

— Seniai laukiau šito klausimo. Gerai, pasakysiu jums — priesaika.

Jis piktai nusikvatojo.

— Kvailas žaidimas!

— Visai nekvailas!

— Kvailas ir pavojingas! Jūs nebemažytė, Audrė, o žaidžiate kaip vaikas su pikčiausia ugnimi!

Ji ilgai tylėjo, nudelbusi žvilgsnį, ir bato galu ridinėjo grumstą.

— Sutinku, korporacijoje yra daug nereikalingo blizgesio, pasipūtimo... bet pati patriotinė idėja...

— Kuria dangstomas pabrasciausias karjerizmas! Už kurios slepiasi juodmarškiniai ir rudmarškiniai pamėgdžiojimas! Ir kurios priedanga mulkinamas nesąmoningas jaunimas!

Staigus susijaudinimas pakėlė abu nuo suolo. Nežiūrėdamį vienas į kitą, jie du nuėjo gilyn į parką, čiažomi įsismarkavusių lietaus čiurkšlų.

Petras žingsniavo, giliai į kišenės sukliūdes rankas, piktai paspirdamas į šalį pasitaikančius ant tako akmenukus. Jis karščiausiai ir dabar jau sakė viską, ką galvojo apie fašistinę korporaciją ir jos pragaištingą paskirtį universitete.

— Ir ko verta ta jūsiškė "patriotinė idėja", kuri meilę savo kraštui sutapatina su neapykanta visiems, kas šneka kita kalba arba turi kitokią nosį!

Ak, argi ir ji pati jau seniai apie tai negalvojo? Bet nedrįso atvirai prisipažinti.

— Meilė savo tautai, bet priešpaua savo liaudžiai, taip? Nejaugi jūs tokia akla, Audrė? Ir nematote, kas darosi aplinkui? Kokių žiaurių priemonių griebiasi jūsų korporacijos garbinamas "šefas", malšindamas Suvalkijos valstiečius!

Netikėta Petro žodžių ir jo pykčio aistra Audrę pritrėnkė. Persigandusi ji žvilgsnio į vaikina, žingsniuojantį greta jos. Tamsoje jis atrodė labiau subrendęs, vyriškesnis ir tvirtesnis. Juk ir jį jos širdį jau seniai įsirausė abejonė, bet ji buvo tokia bejėgė, kaip menkas daigelis, neįstengiantis prasikalti pro kietą nusistovėjusio gyvenimo plutą...

Audrė aštriai juto Petro žodžių teisingumą, ir vis dėlto ją gąsdino beatodairinis smerkimas visko, kas taip neseniai dar at-

rodė nepajudinamą gyvenimo pagrindą.

Lietus vis garsiau šnarėjo sausuose lapuose. Tamsa tvino kaip upė, sėdama parką. Tik rate, kuris juosė vienišą žibintą, — mažutėje šviesos oazėje, — sijojo įstrižos lietaus drūžės. Apačioje dusliai lyg iš požeminio gaudė nenurimstantis miestas.

O jie vieni du vis ėjo ir ėjo patizusiais parko takais ir kalbėjo.

— Ne, negalima visko vienu mostu sugriauti, — jaudinosi Audrė. — O kas toliau? Kaip gyventi?

— Statyti naują gyvenimą, Audrė, teisingesnį!

— Bet kaip? Ne... jūs per daug kraštutiniškas...

Padrikai prieštaravo jį kaip žmogus, staiga netekęs pusiausvyros ir apčiuopomis beiškantis aplinkui ko įsiverti. Bet Petras be gailėsčio griovė vieną po kito visus ligšiolinius atsparos taškus. Pagaliau Audrė pritrilo, nuleido galvą ir brido tamsiais parko takais greta Petro, lyg būtų jam kuo sunkiai nusikaltusi. Po kojomis šlamštė negyvi lapai it praeties aidas, ir aštrus puvimo kvapas dvelkė nuo žemės.

Jau buvo vėlu, kai abu klaurai permirkę, sustojo Šviesos gatvės gale, prie namo, kuriame gyveno Audrė.

Ir čia prieš atsisveikinant Petro įkarštis ūmai užgeso. Su baime ir viltimi jis pasižiūrėjo į Audrę: ar ką tik nuskambėjo žodžiai — negalėtingi, atviri, šiurkštūs — pralaužė juos skiriančią sieną, ar dar labiau ją sutvirtino?

— Supraskite, Audrė... aš taip noriu jums gero... visa širdimi!

Jis paėmė drėgną Audrės ranką į savo karštus delnus ir pirmą kartą pažiūrėjo į ją akis iškalbingu žvilgsniu.

Išgastingas džiaugsmas užėmė Audrę kvapą kaip kandaus vaikystėje, lekiant rogutėmis nuo kalno. Nepajėgdama ištarti nė žodžio, ji pakėlė į Petrą lietaus nupraustą veidą, pajusdama, kaip jo rankų šilima persilieja į ją.

Jie ilgai taip stovėjo tylėdami, susiėmę už rankų, ir abu juto, kad ši akimirka suriša juos stipriau už bet kokius žodžius.

Ir tą vakarą, ir rytojais dieną, ir dar daug po to sekančių dienų ir savaitių Audrė mintyse nesiskyrė su Petru, nors nė karto jo nebematė. Ją svaigino Petro rimtumas, jo žodžių aistra, jo pyktis ir šypsena, tokia geliančiai pašaipta arba nesulaikomai linksmas, ir jo gerų rankų karštis.

—

Ilgoji laikrodžio rodyklė viršum pašto it didelio vabalio ūsas virptelėjo ir šoktelė žemyn.

Dvidešimt minučių aštun-

tos.

Sparčiais žingsniais, lenkdamas visus praeivius, Petras pasileidžia kaip vėjas per Laisvės alėją ir lygiai pusę aštuntos — paskirtu pasimatymui laiku — įbėga į universitetą.

Lengvai peršokdamas iš karto dvi tris pakopas, keletais šuoliais pakyla į antrąjį aukštą ir nueina tuščiu koridorium.

Tylu. Tik retkarčiais pasigirsta padirki profesorių žodžiai.

Ištrūkęs iš pirmosios auditorijos, pažįstamas profesorius Damijonaičio balsas pasiveja Petrą. Jo krūtine nuteka šilta srovėlė. Smagu žinoti, kad visoje auditorijoje niekas nė nenujaučia, kokie saitai riša "senį su ugnele", kaip Petras vadina profesorių mintyse, ir jį, niekam nežinomą studentą Grigą.

Kai kartais paskaitos metu profesoriaus žvilgsnis netikėtai pakrypsta jo link, Petrą net karštis nutvelkia — toks šelmiškas suokalbininko mirktelėjimas jam pasivaidena tame žvilgsnyje!

Nuostabu! Kai nutveri laisvą popietę ir užbėgi pasiklausyti paskaitos apie senąją lietuvišką knygą, nė pats nepajunti, kaip tos kinvarpų apgraužtos maldaknygės bei giesmynai ima ir sužėri tau įprasminta gyvybę!

— Gerbiamos ir gerbiamieji! Malšas Šeleris žiūrėjo transcendentaliniuose reiškiniuose... — pasiekia Petro "lausą profesoriaus Šmulkščio paskaitos žodžiai.

Kandus šypsnyš nubėga Petro lūpomis, — juk tai vis ta pati nepabaigiama giesmelė... Jis įsivaizduoja mėsingą profesoriaus veidą, baltu apykaklės lankeliu suveržtą kaklą ir smailą žvilgsnį, kuriuo profesorius perbėga pirmame suole suečiusias "rinktines" humanitares.

"Sėdi, vargšėlės, mįslingai paršmusios ranka smakrą ir dedasi širdin šią metafizinę išmintį", — su užuojauta palinguoja Petras galva.

O gal ir Audrė ten? Audrė...

Sirdis taip smarkiai suspurda krūtinėje, jog Petras valandėlei sustoja, kad atgautų kvapą. Jis užsimerkia ir šypsoi. Linoleumu išklotas koridorius, rodos, linguoja po kojomis, lyg plauktų jis per bangas...

Artėdamas prie snūduriuojančio koridoriaus galė šveičioriaus, Petras ūmai atsipeikėja ir pritrilo žingsnius.

Tačiau senis jau gyvas! Pasirąžo, išjudindamas sustingusius sąnarius, ir sušnairuoja į Petrą.

— Dėde, ar jau greit skambinsi? — Negreit... — suniurzga senis ir nepatikiškai pakrutina nukarusius ūsus.

Pažįsta jis tokius paukštelius nutrintomis alkūnėmis ir numintais užkulniais. Irgi, mat, studentai! Slampinėja tuščiu koridorium, užuot paskaitų klausę. Nespėsi nusigręžti, žiūrėk, ir prismeigė kur nors "proklamaciją". O tu už ją atsakyk!

Priešęs prie fakulteto vitrinės, Petras žvilgtelėjo atgal pro petį ir neva kažką pasižymi bloknote, o paskui ir vėl skubiai nusileidžia plačiais laiptais į žemutinį vestibulį.

Čia jis budriai apsidairo. Prieina prie studentų pašto, patikrina kelias laišku lasteles, retkarčiais žvilgtelėdamas į šalį.

Ne, rodos, nieko įtartino — špikų nesimato. (Bus daugiau)

PRAGA. — Čekoslovakijos sunkiosios industrijos vedėjai raportavo, kad jiems stokoja darbininkų. Jie bando jų gauti iš Lenkijos,

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lilia Flower Shop
630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Priėngime Gėlių Vestuvėms, Įvairioms ir Kitiems Reikalams:
Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Pranešimai

Toronto

Susirinkimas ir filmos

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių ir šios draugijos veikla įdomaujančių lietuvių susirinkimas įvyks vasario 19 d., sekmadienį, 2 val. po pietų, Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Susirinkimo pajvairinimui bus parodyta filmas.

Visus draugijos narius es prašome pačius dalyvauti ir pasikvieskite kartu dalyvauti savo draugus ar pažįstamus.

Kuopos Valdyba

Torontiečių Kronika

Turėjo operaciją

Draugas J. Zidžiūnas, westonietis, turėjo operaciją. Ligonis jaučiasi gerai ir tikimasi, kad greitai pasveiks.

W. Marcinkus, gyvenęs Mimico, draugės Buzanienės brolis, sunegalavo ir kaip gydytojas sako, tai negalės dirbti bent kokį mėnesį laiko.

Toronto Lietuvių Moterų Klubo
Metinis Parengimas

Vakarienė - Šokiai

Šeštadienį, Vasario 25 d.
Lietuvių Salėje -- 160 Claremont St.

Šilta Vakarienė — Meninė Programa — Gėrimai
Bus pajvairinimų — laimėjimų
Šokiams Geras Orkestras

Maloniai kviečiame Visus

Vakarienė 6.30 val. vak. Išanga \$2.00 asmeniui

Bent trys susirinkimai

Praėjusį sekmadienį Sūnų ir Dukterų Draugijos svetainėje buvo net trys susirinkimai — Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos, salės savininkės, Toronto Lietuvių Moterų Klubo ir Klubo 160, prie kurio priklauso daugiausia čiagimiai.

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmą kuopą pavadė nominacijos į centro komitetą ir apkalbėjo vėjais reikalus.

Moterys ruošiasi prie savo baltaus, kuris įvyks vasario 25 dieną.

Reporteriai

Iš Lietuvių Moterų Klubo Veikimo

TORONTO. — Praėjusį sekmadienį įvyko Toronto Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas. Iš pranešimų paaiškėjo, kad klubas gyvuoja labai gerai. Narės gerai moka duokles, net ir naujų narių gaunama. Visos narės labai gražiai kooperuoja tarpusavyje ir su kitomis organizacijomis. Klubas visuomet prisideda darbu ir finansais prie įvairių visuomeninių darbų, paremia spaudą.

Klubas yra afiliavęs prie Kanados Moterų Kongreso, kuris aktyviai veikia prieš karą, už nusiginklavimą. Lietuvių Moterų Klubo atstovė prie Kongreso yra Mrs. Mai-

gis. Ji daug darbuojasi Kongreso veikloje.

Sausio 22 dieną KMK Toronto skyrius turėjo paskaitą, kurią laikė Evelyn Armstrong. Ji lankėsi Kinijoje ir plačiai išsikalbėjo su kinietėmis apie to krašto moterų veiklą. Po paskaitos mūsų klubo narės — Mikšienė, Paužienė ir Maigienė — pavaišino dalyves savo paruoštais skanėšiais ir kavute.

Kamuoja ligos

Praėjusiais metais daug klubo narių sirgo. Klubietės aplankė jas su dovanomis. Taipgi praėjusiais metais iš-

siskyrė iš mūsų tarpo gera narė ir draugė. Tai Zaliaduonienė. Švenčių proga ant veilonės kapo buvo padėtas vainikas.

Klubo parengimas

Toronto Lietuvių Moterų Klubas ruošia šeštadienį, vasario 25 dieną, šaunų pasiilksminimą su šilta vakariene ir bufetu. Grieš geras orkestras. Bus galima smagiai pasišokti.

Tikietai dėl šio parengimo jau platinami. Prašomi įsigyti, nes tas labai svarbu dėl šeiminių.

Korespondentė

Page Credit Jewellers Ltd.

MR. NORMAN FREED
paskirtas menedžerium mūsų krautuvės

1507 Gerrard St. East

(prie Coxwell)

Biznis: HO. 1-1770

Rezidencijos: WA. 3-3776

35% nuolaidos ant deimantų.
20% nuolaidos ant bile ko perkant grynais pinigais
Jūsų kreditas taipgi geras.
5% jūsų organizacijoms ant visų pirkimų.
Priduokit jūsų pakvitavimus savo organizacijoms ir mes pasiūsimės joms čekį.

Laikrodžiai, bagažai, porceliniai daiktai, kameros, elektrinės priemonės, radijo imtuvai, Hi Fi, lininės paklodės ir visokios dovanos.

Dėl kontakto fensų: 357 Yonge St. EM. 6-4949;
405 Danforth Ave. HO. 3-8522

Patyrę laikrodžių taisytojai

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronto mieste ir priemiestiuose

Priimame šaukimus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro ir atliekame patarnaviną tą pačią dieną.

Darbas Garantuotas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FI, Patefonus (Record Players)
Naujas dalis garantuojame 6 mėnesiams.

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes

3604 Dufferin St. Tel.: ME. 5-5210

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių patina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aidiu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt. vakarais

pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.